

EZECHIEL

Ezechiël 25-32

Gods oordeel over de volken en de uitleg van
het klaaglied over de koning van Tyrus.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/ezechiël/ezechiël-25-32

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De profetieën tegen de omringende volken	4 min	5
2	De plaats van Ezechiël 33 tot en met 35	3 min	6
3	Ammon en het leedvermaak over Jeruzalem	3 min	8
4	Moab beledigt de God van Juda	3 min	10
5	Edoms verwantschap en vijandschap met Juda	7 min	11
6	De voorspelde verwoesting van Tyrus	3 min	15
7	Nebukadnezars belegering van Tyrus	4 min	18
8	Alexander en de ondergang van Tyrus	4 min	21
9	De rijkdom en hoogmoed van Tyrus	5 min	23
10	Het klaaglied over de koning van Tyrus	2 min	26
11	De uitleg over satan en Lucifer	4 min	28
12	Argumenten voor de uitleg over satan	3 min	30
13	Edelstenen en de hiaattheorie	3 min	32
14	De leer over satan als hemelse zangleider	4 min	34

15	Vorst en koning duiden dezelfde mens aan	2 min	36
16	Eden als beeld van koninklijke voorspoed	4 min	37
17	Eden en het paradijs bij de profeten	4 min	39
18	De cherub als beeld van een beschermende koning	3 min	41
19	Volmaaktheid als betrekkelijke Bijbelse term	3 min	43
20	Tyrus prijst zijn eigen wijsheid en schoonheid	4 min	46
21	Oneerlijke handel en het komende oordeel	3 min	49
22	Een toekomstig oordeel en een vroegere val	2 min	50
23	De uitleg over satans uiteindelijke oordeel	4 min	51
24	Juwelen en muziek aan het koninklijke hof	3 min	54
25	Koningen die zichzelf tot god verheffen	2 min	56
26	De uitleg toetsen aan de context	3 min	57
27	Egypte als draak en beeld van slavernij	3 min	59
28	Egypte als loon voor Nebukadnezar	2 min	60
29	Het oordeel over Egypte en farao Hofra	2 min	61

30	Assyrië als waarschuwend voorbeeld voor Egypte	5 min	62
31	Farao en de gevallen volken in het graf	2 min	65
32	De veertigjarige verwoesting van Egypte	3 min	66
33	Veertig jaar als mogelijk symbolisch oordeel	4 min	68
	Om verder te lezen		69

1

De profetieën tegen de omringende volken

Hoofdstuk 25. We beginnen nu aan de tweede helft van het boek. Er zijn in totaal 48 hoofdstukken. De eerste helft, die we in de vorige lezing hebben behandeld, de eerste 24 hoofdstukken, bevatte de vroege profetieën van Ezechiël. Die werden uitgesproken in de eerste zes jaar van zijn bediening, vóór de val van Jeruzalem. Na de val van Jeruzalem hoefde hij daar niets meer over te voorspellen, want het was inmiddels een voldongen historisch feit. Zijn profetieën gingen over andere zaken.

Uiteindelijk, tegen het einde van het boek, zullen de latere hoofdstukken allemaal gaan over Gods toekomstige herstel van het volk dat in ballingschap was gegaan. Toekomstig voor Ezechiël, niet noodzakelijk toekomstig voor ons. Een deel hiervan is in de geschiedenis al vervuld. Maar voordat we bij die gedeelten komen die over het herstel van Israël en het volk Israël gaan, hebben we een aantal hoofdstukken die allemaal bij elkaar staan en die zich tegen de heidense volken richten.

De logische gedachte achter het plaatsen van deze hoofdstukken op deze plek lijkt te zijn dat deze volken, althans sommige ervan, bij de val van Jeruzalem leedvermaak zouden hebben gehad. Ze zouden blij zijn geweest om Jeruzalem te zien vallen, omdat deze volken van oudsher vijanden van Jeruzalem waren. Maar de profeet richt zich nu tot hen en geeft te kennen dat ze geen reden tot leedvermaak hebben. Want ook zij zullen onder eenzelfde soort oordeel komen, namelijk van Babylon. Het was Babylon dat Jeruzalem verwoestte, en het was Babylon dat ook spoedig het oordeel over deze andere volken zou brengen.

De hoofdstukken 25 tot en met 35 bevatten over het algemeen de profetieën waar we het over hebben, met uitzondering van de hoofdstukken 33 en 34. Om de een of andere reden zijn de hoofdstukken 33 en 34 in dit gedeelte terechtgekomen, en die hebben geen betrekking op profetieën tegen de heidense volken.

Je herinnert je dat er in Jesaja, toen we dat boek bestudeerden, elf hoofdstukken waren, de hoofdstukken 13 tot en met 23 in Jesaja, 13 tot en met 23, die de lasten werden genoemd. Elk daarvan was de last van de HEERE tegen die en die: de last van Egypte, de last van Babylon, de last van Edom, enzovoort. Elf hoofdstukken die allemaal bij elkaar staan in Jesaja. Vervolgens waren ook in Jeremia de hoofdstukken 46 tot en met 51 van Jeremia weer een blok hoofdstukken tegen heidense volken. Hoewel de profeten voornamelijk tegen hun eigen volk spraken, hadden ze gewoonlijk ook iets tegen de heidenen te zeggen.

Ezechiël vormt daarop geen uitzondering. Alle grote profeten lijken dit te doen, en deze profetieën tegen de heidenen zijn misschien niet allemaal op hetzelfde moment uitgesproken. De ordening is duidelijk thematisch, aangezien ze hier allemaal bij elkaar zijn gezet. De volken waartegen de profeet fel uitvaart, zijn achtereenvolgens Ammon, Moab, Edom en Filistea, of natuurlijk de Filistijnen. Die komen allemaal in hoofdstuk 25 aan bod. Elk krijgt een korte behandeling, en elk van deze volken is al behandeld door eerdere profeten, vóór Ezechiël. Hier worden soortgelijke dingen gezegd als op die plaatsen.

Daarna zijn er drie hoofdstukken tegen de stad Tyrus. Dat zijn de hoofdstukken 26, 27 en 28 tegen Tyrus. Vervolgens zijn er vier hoofdstukken tegen Egypte. Dat zijn de hoofdstukken 29, 30, 31 en 32.

2

De plaats van Ezechiël 33 tot en met 35

Zoals ik zei, vormen de hoofdstukken 33 en 34 geen geheel met de rest van dit gedeelte. Ze hebben geen betrekking op de lasten tegen de volken. Hoofdstuk 33 is voornamelijk een herhaling van twee andere gedeelten van Ezechiël die we al hebben behandeld. In

hoofdstuk 33 worden een deel van hoofdstuk 3 en een deel van hoofdstuk 18 herhaald. Het herhaalt wat in Ezechiël hoofdstuk 3 al ter sprake kwam: Ezechiël moest als wachter het volk waarschuwen.

Als hij het gevaar zag en weigerde het volk te waarschuwen, zouden zij omkomen en zou hij voor hun bloed verantwoordelijk zijn.

EZECHIËL 3:18

Dat komt uit hoofdstuk 3. Het wordt herhaald in hoofdstuk 33.

Ook in hoofdstuk 18, dat we onlangs hebben behandeld, had hij gezegd:

De mens die zondigt, die zal sterven. De zoon zal de ongerechtigheid van de vader niet dragen, en de vader zal de ongerechtigheid van de zoon niet dragen. De gerechtigheid van de rechtvaardige zal op hemzelf zijn, en de goddeloosheid van de goddeloze zal op hemzelf zijn.

EZECHIËL 18:20

Herinner je je die bespreking in hoofdstuk 18? Ook dat wordt in hoofdstuk 33 herhaald. Hoofdstuk 33 is dus gewoon een samenvoeging van passages die eerder in twee andere hoofdstukken stonden, en die hoeven we hier niet afzonderlijk te behandelen.

Hoofdstuk 34 hoort evenmin bij de profetieën tegen de heidense volken. Het is een profetie tegen de slechte herders van Jeruzalem en een voorspelling dat God een goede Herder zou doen opstaan. Het is natuurlijk een messiaanse voorspelling; het gaat over Christus. Het hoort bij de herstelprofetieën die we later zullen behandelen. Waarom het hier is ingevoegd, is niet zeker, maar hoofdstuk 35 keert vervolgens terug en profeteert opnieuw tegen Edom. Hoofdstuk 35 is tegen Edom, en je herinnert je dat hoofdstuk 25 een stukje tegen Edom bevatte. Hoofdstuk 35 keert terug naar een van de onderwerpen die kort in hoofdstuk 25 waren besproken.

De hoofdstukken 25 tot en met 35 zijn dus in wezen hoofdstukken van dit soort. Eén hoofdstuk behandelt Ammon, Moab, Edom en Filistea. Dan zijn er drie hoofdstukken tegen Tyrus, vier hoofdstukken tegen Egypte, en vervolgens, na een paar andere hoofdstukken die niet over zulke zaken gaan, kom je bij hoofdstuk 35 en wordt er opnieuw fel tegen Edom uitgevaren.

3

Ammon en het leedvermaak over Jeruzalem

We hebben al eerder profetieën tegen al deze volken gelezen. En zelfs als dat niet zo was, zou ik het niet nodig vinden dat we elk vers van deze hoofdstukken lezen. Er zijn belangrijke punten waar ik op wil ingaan, vooral waar we kunnen vaststellen hoe de profetieën zijn vervuld. Laten we beginnen. We zullen, denk ik, hoofdstuk 25 in zijn geheel lezen, omdat het kort over vier koninkrijken gaat. Het gaat eerst over Ammon en Moab, en dat waren natuurlijk broedervolken. Het waren volken die uit twee halfbroers waren voortgekomen, want die waren allebei zonen van Lot bij zijn twee dochters. Uit hen zijn deze twee volken ontstaan. Omdat Lot de neef van Abraham was, bestond er een etnische verwantschap tussen de Joden en de Ammonieten en Moabieten. Maar aan de manier waarop ze met elkaar omgingen, zou je dat niet merken, want Moab en Ammon waren hun hele geschiedenis door erg vijandig tegenover Israël geweest.

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, richt uw blik op de Ammonieten, en profeteer tegen hen. Zeg tegen de Ammonieten: Luister naar het woord van de Heere HEERE: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat u ‘Haha!’ gezegd hebt over Mijn heiligdom, toen het ontheilgd werd, en over het land van Israël, toen het verwoest werd, en over het huis van Juda, toen zij in ballingschap gingen,

EZECHIËL 25:1-3

Let erop dat ze blij waren toen de tempel in Jeruzalem werd verwoest. Ze zeiden: ‘Aha, zo zien we het graag.’

daarom, zie, ga Ik u in erfelijk bezit geven aan de mensen van het oosten. Die zullen bij u hun tentenkampen opzetten en hun woningen bij u plaatsen. Zij zullen uw vruchten opeten en zij zullen uw melk opdrinken. Van Rabba zal Ik een weideplaats voor kamelen maken, van het gebied van de Ammonieten een rustplaats voor kleinvee. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Want zo zegt de Heere HEERE: Omdat u in de handen geklapt en met de voeten gestampt hebt, en u in al uw leedvermaak zich van harte verblijdde over het land van Israël, daarom, zie, Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken en u als buit geven aan de heidenvolken. Ik zal u uitroeien uit de volken en u verdelgen uit de landen, Ik zal u wegvagen. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben.

EZECHIËL 25:4-7

Hij voorspelt dus hun ondergang. We zullen het zo meteen over de vervulling hiervan hebben, nadat we ook naar Moab en Edom hebben gekeken. Maar ik wil hier iets opmerken. Hij wijst er twee keer op, in vers 3 en ook in vers 6, dat Gods voornaamste aanklacht tegen hen de vreugde was die ze beleefden aan het ongeluk van Israël en Juda. Hij zegt:

Omdat je daar zo blij mee was, ga je het nu zelf ook meemaken.

4

Moab beledigt de God van Juda

Dan krijgen we een korte passage tegen Moab. Moab en Ammon hadden veel gemeen.

Zo zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seïr gezegd hebben: Zie, het huis van Juda is als alle heidenvolken, daarom, zie, Ik ga de zijde van Moab openleggen, vanaf de steden, vanaf zijn steden vanaf zijn grens, het sieraad van het land: Beth-Jesimoth, Baäl-Meon en Kirjathaïm. Met het gebied van de Ammonieten zal Ik het in erfelijk bezit geven aan de mensen van het oosten, zodat onder de heidenvolken aan de Ammonieten niet meer gedacht zal worden. Ik zal over Moab strafgerichten voltrekken. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben.

EZECHIËL 25:8-11

In die profetie in vers 8 wordt Moab met Seïr verbonden. Seïr is eigenlijk het gebergte waar de Edomieten woonden, en die komen hierna aan de beurt, in de verzen 12 tot en met 14. Blijkbaar deden de Moabieten en de Edomieten allebei dezelfde uitspraak. Er staat in vers 8:

‘Ach, Juda is nu net als de heidenen.’ Met andere woorden, ze dreven in zekere zin de spot met het feit dat de mensen van Juda zichzelf altijd als Gods bijzondere volk hadden beschouwd, anders dan de heidenen.

De term ‘heiden’ verwees altijd naar mensen die geen Joden waren. De Joden gingen er prat op dat ze niet zoals de heidenen waren. Zij waren het enige volk dat anders was, dat als enige Gods volk was. Nu verheugen deze heidense volken zich, die zich misschien altijd al wat geërgerd hadden aan Juda's gevoel van verhevenheid boven anderen. Ze zeggen: ‘Zijn jullie nu nog anders dan de heidenen? Jullie hebben hetzelfde lot ondergaan als andere heidense volken. Jullie God heeft jullie net zomin gered als de goden van andere volken hen van de Babyloniërs hebben gered.’

Met andere woorden, God was in zekere zin boos omdat deze volken zich schuldig maakten aan godslastering. Ze zeiden immers dat er geen verschil was tussen Juda en de andere volken. Dat is hetzelfde als zeggen dat er geen verschil is tussen de God van Juda en de goden van de andere volken. Want ze konden alleen zeggen dat Juda nu als de andere volken was, omdat hun God hen net zomin uit de macht van Babel had bevrijd als de goden van de andere volken hun eigen volken hadden bevrijd. Wat ze doen, is dus een belediging van God. Daarom zegt God:

Je zult worden veroordeeld.

5

Edoms verwantschap en vijandschap met Juda

In de verzen 12 tot en met 14 komen de Edomieten aan de orde. De Edomieten stamden af van Ezau, en daarom waren ze nog nauwer aan de Joden verwant dan de Ammonieten en de Moabieten. Ezau was namelijk de tweelingbroer van Jakob en stamde natuurlijk af van Izak. God had tegen Abraham gezegd:

Maar God zei tegen Abraham: Laat deze zaak met betrekking tot de jongen en uw slavin niet kwalijk zijn in uw ogen. Bij alles wat Sara u zegt, luister naar haar stem, want alleen het nageslacht van Izak zal uw nageslacht genoemd worden.

GENESIS 21:12

terwijl er geen beloften waren gegeven aan Lot, de neef van Abraham. Daarom stonden Ammon en Moab niet bijzonder dicht bij hen. Ze waren in de verte verwant aan de Joden, maar Edom was heel nauw verwant, omdat het via Izak was dat Abrahams nageslacht genoemd zou worden. Edom en Juda stamden allebei van Izak af. Ze stamden af van Jakob en Ezau. Maar er werd duidelijk gemaakt dat Ezau een onheilig mens was die niets om geestelijke dingen gaf. Hij verkocht zijn eerstgeboorterecht en verloor daardoor zijn zegen. Hij haatte Jakob altijd, behalve dat

er tijdens het leven van die twee mannen verzoening plaatsvond. Maar tussen de twee volken die uit hen voortkwamen, was er nooit verzoening. Er was nooit vriendschap tussen de Edomieten en de Joden. Er was altijd vijandschap.

Profetieën tegen de Edomieten komen vaak voor bij de profeten. Het hele boek Obadja, hoe kort het ook is, is zelfs tegen de Edomieten gericht, en het lijkt heel sterk op Jeremia 49, dat tegen de Edomieten gericht is. Ook Jesaja heeft een paar hoofdstukken tegen de Edomieten. Bedenk dat hoofdstuk 35 van Ezechiël, dat we al hebben genoemd, ook de aanklacht tegen de Edomieten weer oppakt. Zij zijn het enige volk dat in deze reeks hoofdstukken opnieuw ter sprake komt, in hoofdstuk 35. God had dus een groot geschil met de Edomieten.

Vers 12 zegt:

Zo zegt de Heere HEERE: Omdat Edom uit enkel wraakzucht gehandeld heeft tegen het huis van Juda en zij een zware schuld op zich hebben geladen door zich op hen te wreken, daarom, zo zegt de Heere HEERE, zal Ik Mijn hand tegen Edom uitstrekken. Ik zal mens en dier daaruit uitroeien en het tot een puinhoop maken, van Teman af. Tot aan Dedan toe zullen zij door het zwaard vallen.

EZECHIËL 25:12-13

Dat zijn kennelijk belangrijke steden van Edom.

Ik zal Mijn wraak op Edom leggen door de hand van Mijn volk Israël. Zij zullen tegen Edom handelen overeenkomstig Mijn toorn en overeenkomstig Mijn grimmigheid. Dan zullen zij Mijn wraak kennen, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 25:14

De verwijzing naar Edom hier lijkt de verwoesting van Edom aan de Joden toe te schrijven. De Joden waren uiteraard vaak in oorlog met Edom, en dus hebben de Joden Edom enige schade toegebracht. De uiteindelijke ondergang van Edom kwam echter niet door toedoen van de Joden. De Ammonieten, Moabieten en Edomieten, de volken die we tot nu toe in dit hoofdstuk hebben besproken, hadden kort na deze tijd allemaal te lijden onder Nabateese stamleden en hielden op te bestaan. Deze volken zijn allemaal uitgestorven. De Edomieten hielden iets langer stand dan de Moabieten en de Ammonieten, maar ook zij werden uiteindelijk uitgeroeid. Je hebt de bijzonderheden daarvan waarschijnlijk al meer dan eens bestudeerd. Ik vermoed dat John dat heeft behandeld toen hij Obadja en Jeremia besprak, hoe de Edomieten werden uitgeroeid.

De Filistijnen werden niet op hetzelfde moment geoordeeld, maar in de verzen 15 tot en met 17 wordt gezegd dat ook zij geoordeeld zouden worden.

Zo zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistijnen in wraakzucht handelden en met hartgrondig leedvermaak wraak namen door verderf te zaaien, gedreven door een eeuwige vijandschap, daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga Mijn hand uitstrekken tegen de Filistijnen en zal de Kretenzers uitroeien, en wie overblijft aan de zeekust ombrengen.

EZECHIËL 25:15-16

Ze worden zo genoemd omdat ze van het eiland Kreta komen, dat ooit Cherith werd genoemd.

Ik zal geduchte wraak op hen oefenen, met grimmige straffen. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik Mijn wraak op hen leg.

EZECHIËL 25:17

Het is niet erg duidelijk wanneer de Filistijnen daadwerkelijk verdwenen. Ze leden onder de Babyloniërs, ze leden onder de Perzen, en ze kregen te maken met invallen van verschillende groepen, nomadische Arabische groepen enzovoort. Hoe de Filistijnen hun doodsteek ook kregen, na de tijd van de Makkabeeën verdwenen ze uit de geschiedenis. Dat wil zeggen, in de intertestamentaire periode, nadat het laatste boek van het Oude Testament was geschreven en voordat Jezus kwam. Tijdens die periode van 400 jaar hielden de Filistijnen eenvoudigweg op te bestaan, hoewel ze duizenden jaren in Israël hadden gewoond en vijanden van de Joden waren geweest.

Nu komen we bij hoofdstuk 26, het eerste van drie hoofdstukken die over Tyrus gaan: de hoofdstukken 26, 27 en 28. We zullen niet alle verzen van deze profetieën lezen. Tyrus was een stad iets ten noorden van Israël, heel dicht bij Israël aan de noordkant. De stad had de beste zeehaven in dat deel van de Middellandse Zee, het oostelijke deel van de Middellandse Zee. Israël had bijvoorbeeld geen goede zeehavens, maar Tyrus had een heel goede zeehaven en was een zeer rijke stad vanwege de hoeveelheid handelsverkeer die daar binnenkwam en uitging.

Je hebt me deze informatie waarschijnlijk al eerder horen geven, maar de stad Tyrus bestond uit twee delen. De oudere stad lag op de klif boven de Middellandse Zee, aan de zeekust. Ongeveer achthonderd meter uit de kust lag een groot rotseiland, en het nieuwere deel van de stad was op dit eiland gebouwd, op deze rots voor de kust. Dit werd een strategisch voordeel voor de inwoners van Tyrus, want ze werden vaak aangevallen door vijandige machten. Als hun stad op het vasteland viel, trokken ze zich gewoonlijk terug in de stad op het eiland, ongeveer achthonderd meter op zee. Die was goed versterkt. Doordat de rots steil uit zee oprees, was het voor geen enkele bekende zeemacht mogelijk om de stad Tyrus op het eiland werkelijk binnen te vallen. Ze overleefden dus altijd elke aanval die ooit tegen hen werd ondernomen.

Ezechiël profeteerde tegen hen en sprak over hun val. Hij sprak enkele heel specifieke dingen tegen hen uit. Laat me een paar gedeeltes uit hoofdstuk 26 voorlezen.

In plaats van het hele hoofdstuk te lezen, kijken we naar vers 2.

6

De voorspelde verwoesting van Tyrus

Mensenkind, omdat Tyrus van Jeruzalem gezegd heeft: Haha! Ze is verbroken, de poort van de volken! Haar macht is op mij overgegaan. Ik zal vol worden, de stad is verwoest,

EZECHIËL 26:2

Wat dit precies inhield, is niet zeker. Het is duidelijk dat Tyrus blij was met het einde van Jeruzalem. Hoe Tyrus daarvan dacht te profiteren, is niet helemaal duidelijk. Maar er staat:

daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Tyrus! Ik zal vele heidenvolken tegen u laten opkomen, zoals de zee zijn golven laat opkomen.

EZECHIËL 26:3

In de Engelse vertaling staat hier ‘Tyrus’, een andere vorm van de Engelse naam ‘Tyre’.

Die zullen de muren van Tyrus te gronde richten en zijn torens omverhalen. Ja, Ik zal zijn gruis van hem wegvegen en het tot een kale rots maken. Het zal een droogplaats voor sleepnetten worden, midden in de zee, want Ík heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE. Het zal een buit voor de heidenvolken worden, en zijn dochters die op het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben. Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga Nebukadrezar, de koning van Babel, de koning der koningen, uit het noorden naar Tyrus brengen, met paarden, strijdswagens en ruiters, en een verzamelde strijdmacht en veel volk. Hij zal uw dochters op het veld met het zwaard doden en een schans tegen u maken, een belegeringsdam tegen u opwerpen en schilden tegen u opheffen.

EZECHIËL 26:4-8

Laten we verdergaan naar de verzen 12 tot en met 14.

Zij zullen uw vermogen roven, uw handelswaren plunderen, uw muren omverhalen en uw begerenswaardige huizen afbreken. Uw stenen, uw hout en uw gruis zullen zij midden in het water werpen. Ik zal het lawaai van uw liederen doen ophouden en het geluid van uw harpen zal niet meer gehoord worden. Ik zal u maken tot een kale rots. U zult een droogplaats voor sleepnetten worden. U zult niet meer herbouwd worden, want Ík, de HEERE, heb gesproken, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 26:12-14

Hier worden enkele specifieke profetieën uitgesproken. Allereerst spoelden er geregeld golven tegen de kusten van Tyrus, omdat de stad aan zee lag. Hij zegt:

Net zoals de golven van de zee achter elkaar op je kust aanspoelen, zal Ik het ene volk na het andere op je afsturen.

Dit verwijst natuurlijk niet naar één bepaald moment, maar gewoon naar het feit dat er herhaaldelijk volken tegen Tyrus zouden optrekken. Elk volk zou zijn eigen aandeel leveren, zijn eigen bijdrage aan de uiteindelijke schade en het oordeel over het volk.

Maar er werd ook een uiteindelijke val voorspeld. In vers 4 staat:

Ze zullen het stof van haar afschrappen en haar zo kaal maken als een rots.

Dit wordt in vers 14 herhaald:

Ik zal je zo kaal maken als een rots, en je zult een plek worden waar mensen hun netten uitspreiden.

Ook vers 5 noemt het uitspreiden van de netten. Wat hier natuurlijk wordt gezegd, is dat Tyrus, wanneer God klaar is met Zijn oordeel, geen grote metropool en rijke handelsstad meer zal zijn. Het zal alleen nog een plek zijn waar vissers hun bootjes aanleggen en hun netten uitspreiden om ze in de zon te laten drogen. Met andere woorden, het zal alleen maar een klein vissersdorp zijn, niets meer, niets groots meer.

7

Nebukadnezars belegering van Tyrus

Vervolgens wordt Nebukadnezar specifiek genoemd, de Babylonische koning die tegen Tyrus zou optrekken. In vers 7:

Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga Nebukadrezar, de koning van Babel, de koning der koningen, uit het noorden naar Tyrus brengen, met paarden, strijdagens en ruiters, en een verzamelde strijdmacht en veel volk.

EZECHIËL 26:7

Er stond dat hij met een grote legermacht zou komen. Vervolgens staat er:

Hij zal uw dochters op het veld met het zwaard doden en een schans tegen u maken, een belegeringsdam tegen u opwerpen en schilden tegen u opheffen.

EZECHIËL 26:8

Met andere woorden, ze zouden door Nebukadnezar worden aangevallen.

Het is een feit dat Tyrus binnen enkele maanden na de val van Jeruzalem door Nebukadnezar werd aangevallen. Dus Jeruzalem viel, Tyrus verkneukelde zich daar even over, en een paar maanden na de val van Jeruzalem kwam Nebukadnezar en omsingelde de stad Tyrus op het vasteland. Hij doodde inderdaad hun legers buiten de stad, maar het lukte hem niet hun stad binnen te dringen. Zelfs de stad op het vasteland had sterke muren. Nebukadnezar belegerde de stad dertien jaar lang, maar het lukte hem niet haar te verslaan.

Maar hij richtte natuurlijk enorme schade aan in de stad. Een belegering die dertien jaar duurt, zou in de stad hongersnood en dergelijke veroorzaken. Door de belegering van Nebukadnezar kwam er dus een zwaar oordeel over Tyrus. Later, in Ezechiëls woorden tegen Egypte, wijst hij erop dat God Nebukadnezar Egypte als troostprijs zou

geven, omdat hij Tyrus niet had gekregen. En omdat hij zo lang had moeten wachten en Tyrus dertien jaar had moeten belegeren zonder dat het hem iets opleverde. God zegt:

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga Nebukadrezar, de koning van Babel, het land Egypte geven. Hij zal zijn overvloed wegvoeren, zijn roofgoed plunderen en zijn buit roven. Dat zal het loon zijn voor zijn leger. Als zijn arbeidsloon heb Ik hem, omdat hij zwaar werk daartegen verricht heeft, het land Egypte gegeven, omdat zij het voor Mij gedaan hebben, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 29:19-20

Dat komt aan de orde in de profetieën tegen Egypte.

Maar Nebukadnezar heeft de stad Tyrus nooit ingenomen. Wel heeft hij de stad enorm veel ellende bezorgd, en dat wordt hier genoemd. Bedenk dat er in de profetie niet wordt gezegd dat al deze dingen door één koning zouden worden gedaan. Er staat:

daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Tyrus! Ik zal vele heidenvolken tegen u laten opkomen, zoals de zee zijn golven laat opkomen. Die zullen de muren van Tyrus te gronde richten en zijn torens omverhalen. Ja, Ik zal zijn gruis van hem wegvegen en het tot een kale rots maken. Het zal een droogplaats voor sleepnetten worden, midden in de zee, want Ík heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE. Het zal een buit voor de heidenvolken worden, en zijn dochters die op het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben. Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga Nebukadrezar, de koning van Babel, de koning der koningen, uit het noorden naar Tyrus brengen, met paarden, strijdagens en ruiters, en een verzamelde strijdmacht en veel volk. Hij zal uw dochters op het veld met het zwaard doden en een schans tegen u maken, een belegeringsdam tegen u opwerpen en schilden tegen u opheffen.

EZECHIËL 26:3-8

8

Alexander en de ondergang van Tyrus

Dan de vervulling van de latere verzen die we hebben gelezen. Aan het eind van vers 12 staat:

Zij zullen uw vermogen roven, uw handelswaren plunderen, uw muren omverhalen en uw begerenswaardige huizen afbreken. Uw stenen, uw hout en uw gruis zullen zij midden in het water werpen.

EZECHIËL 26:12

En vers 14:

Ik zal u maken tot een kale rots. U zult een droogplaats voor sleepnetten worden. U zult niet meer herbouwd worden, want Ik, de HEERE, heb gesproken, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 26:14

Dit werd ongeveer driehonderd jaar na de tijd van Nebukadnezar vervuld, en zeker lang na het leven van Ezechiël, want Ezechiël was een tijdgenoot van Nebukadnezar. Hier is dus onbetwistbaar sprake van een voorspellend element, want Ezechiël heeft dingen uitgesproken die zo'n tweehonderd of driehonderd jaar na zijn tijd werden vervuld.

Nadat het Babylonische rijk in handen van de Perzen was gevallen, viel het Perzische rijk in handen van de Grieken. En Alexander de Grote stond aan het hoofd van die grote verovering. Ook hij trok tegen Tyrus op en veroverde de stad op het vasteland. Maar toen de inwoners van Tyrus zich terugtrokken naar het gedeelte van de stad op het eiland, kon Alexander het eiland niet innemen. Daarvoor had hij geen vloot die sterk genoeg was. En daarom leek het erop dat het hem, net als anderen vóór hem, niet zou lukken om Tyrus uiteindelijk te vernietigen.

Maar Alexander was een ander soort man dan de meeste veroveraars vóór hem. Hij nam geen genoegen met een nee, en hij was vastbesloten Tyrus niet te laten voortbestaan. Dus liet hij zijn soldaten het puin van de stad op het vasteland nemen en in het water gooien. Met dat puin moesten ze een dam bouwen tussen de oude stad aan de kust en de nieuwe stad op het eiland. Hij bouwde werkelijk een brede dam, een soort pier, helemaal tot aan het eiland. Het kostte enkele jaren om die te bouwen, maar hij wilde niet opgeven voordat hij Tyrus had verslagen. En uiteindelijk lukte hem dat.

Natuurlijk moeten de mensen van Tyrus doodsbang zijn geweest toen ze dit ding week na week dichterbij zagen komen. Want het lukte hem daadwerkelijk om al het puin van de verwoeste stad op het vasteland te gebruiken en daarmee deze dam te bouwen, waarover zijn leger naar het eiland kon marcheren. En dat deden ze. Ze marcheerden naar het eiland en namen de stad op het eiland in. Zij waren de eersten en de laatsten die Tyrus verwoestten, want Tyrus is nooit herbouwd.

Het is ook interessant dat er in vers 14 staat:

Je zult nooit meer worden opgebouwd, Want de meeste belangrijke steden werden op een zeker moment na hun verwoesting herbouwd. Jeruzalem natuurlijk wel. Babylon niet, maar daarvan werd ook gezegd dat het deel uitmaakte van het oordeel over Babylon. De meeste steden werden meerdere keren herbouwd. Tyrus is trouwens ook meerdere keren herbouwd. Maar na deze laatste verwoesting door Alexander de Grote is het nooit meer herbouwd.

Dat is interessant, want op de oude locatie van Tyrus is een natuurlijke zoetwaterbron. Ik weet niet meer precies hoeveel die oplevert, zoiets als een miljoen of tien miljoen gallon zoet water per dag, of iets dergelijks. Water is in het Midden-Oosten een kostbaar goed. Het lijkt erop dat dit een heel voor de hand liggende plek zou zijn om de stad te herbouwen als het stof was neergedaald en de oorlog voorbij was. Het zou heel vanzelfsprekend zijn dat mensen terugkwamen en de stad weer opbouwden, of in elk geval op dezelfde plek een nieuwe stad bouwden, vanwege de watervoorziening daar.

Toch is de stad nooit herbouwd. En je kunt tegenwoordig, als je wilt, een rondreis door het Heilige Land maken. Wat je zult zien als je naar Tyrus gaat, is een vissersdorp waar vissers hun netten uitspreiden op de rotsen aan de kust, precies zoals Ezechiël heeft

gezegd. Dat stond zo ver mogelijk af van de beschrijving van Tyrus in zijn eigen tijd. Om dit te kunnen zien, moet Ezechiël bovennatuurlijk profetisch inzicht van God hebben gehad. Want in Ezechiëls eigen tijd leek Tyrus in niets op een vissersdorp. Het was een enorme handelsstad.

9

De rijkdom en hoogmoed van Tyrus

In hoofdstuk 27 wordt het vergeleken met een koopvaardijschip. Daar wordt een allegorie of een gelijkenis gegeven waarin het als een schip wordt voorgesteld. In vers 3 van het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 27, staat:

en zeg tegen Tyrus, dat zetelt bij de toegangen naar de zee, dat met de volken handeldrijft in veel kustlanden: Zo zegt de Heere HEERE: Tyrus, ú hebt gezegd: Ik ben volmaakt in schoonheid.

EZECHIËL 27:3

In de volgende verzen wordt Tyrus beschreven als een schip, gebouwd van kostbare materialen uit verschillende landen. Hij beschrijft daarmee geen letterlijk schip. Hij vergelijkt deze handelsstad aan de kust met een groot koopvaardijschip dat gemaakt is van de beste producten uit elk deel van de toen bekende wereld. Natuurlijk wordt daarmee gesuggereerd dat Tyrus verrijkt was door de rijkdom van de hele wereld. In deze beeldspraak wordt de stad dus met een schip vergeleken, en in dit hoofdstuk wordt er nog meer oordeel over uitgesproken.

Ik weet eigenlijk niet of ik hier al te veel uit wil halen. We moeten te veel hoofdstukken behandelen, en ik denk eigenlijk niet dat er zo veel is wat ik uit dit specifieke hoofdstuk wil halen. Maar ik wil wel verdergaan naar hoofdstuk 28, waar de profetie tegen Tyrus doorgaat. In hoofdstuk 28 staat:

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, zeg tegen de vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart hoogmoedig is geworden en u zegt: Ik ben God, ik zit op de zetel van God in het hart van de zeeën — terwijl u een mens bent en geen God — geeft u uw hart uit voor het hart van God. Zie, u bent wijzer dan Daniël, geen enkel geheim hebben zij voor u verborgen gehouden.

EZECHIËL 28:1-3

Die opmerking wordt sarcastisch gemaakt.

Bedenk dat Daniël ook in Babylon was, in dezelfde tijd als Ezechiël. Toen deze profetie werd uitgesproken, was Daniël daar al negentien jaar. Dat was lang genoeg om bekend te worden om zijn wijsheid en om de inzichten die hij kreeg bij het uitleggen van dromen enzovoort. Er waren geen geheimen. Daniël stond in het hele koninkrijk bekend als de man die verborgen geheimen kon onthullen, omdat God hem inzicht gaf.

Dus wanneer er tegen Tyrus wordt gezegd:

Je vindt jezelf zeker wijzer dan Daniël.

Het staat er niet helemaal in die woorden, maar het is duidelijk behoorlijk sarcastisch wanneer Hij zegt:

Je bent wijzer dan Daniël.

Net als in hoofdstuk 27, wanneer Hij in vers 4 zegt:

Uw grenzen liggen in het hart van de zeeën. Zij die u bouwden, maakten uw schoonheid volkomen.

EZECHIËL 27:4

Of in vers 3:

en zeg tegen Tyrus, dat zetelt bij de toegangen naar de zee, dat met de volken handeldrijft in veel kustlanden: Zo zegt de Heere HEERE: Tyrus, ú hebt gezegd: Ik ben volmaakt in schoonheid.

EZECHIËL 27:3

Daar geeft Hij eigenlijk weer hoe zij over zichzelf denken. Ze vinden zichzelf volmaakt in schoonheid en volmaakt in wijsheid, wijzer dan Daniël.

Hier in hoofdstuk 28 staat in vers 4:

Door uw wijsheid en door uw inzicht hebt u zich een vermogen verworven en gezorgd voor goud en zilver in uw schatkamers.

EZECHIËL 28:4

Vers 5 vervolgt: 'Door uw grote wijsheid in uw handel hebt u uw vermogen vermeerderd en is uw hart hoogmoedig geworden vanwege uw vermogen.' Met de Engelse woorden 'By your traffic' wordt natuurlijk bedoeld: door je handel op zee. Hun rijkdom is toegenomen, en nu ze rijk zijn, voelen ze zich als stad heel hoogmoedig. Ze voelen zich vrijwel onaantastbaar voor verwoesting. Ze voelen zich superieur omdat ze rijk zijn.

Er staat:

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u uw hart gelijkgesteld hebt aan het hart van God,

EZECHIËL 28:6

Wanneer mensen rijk worden, gaan ze zich vaak zeker voelen van zichzelf. Ze krijgen zelfvertrouwen en stellen zichzelf in de plaats van God. Iemand die arm is, zal eerder geneigd zijn naar God op te zien en te beseffen dat hij God nodig heeft. Maar wie rijk zijn, hebben een andere god, en hun rijkdom is doorgaans hun god.

daarom, zie, Ik ga vreemden over u brengen, de gewelddadigste van de heidenvolken. Zij zullen hun zwaarden trekken tegen de schoonheid van uw wijsheid en zij zullen uw luister ontheiligen.

EZECHIËL 28:7

Enzovoort. We hebben al besproken hoe dat tegen Tyrus is vervuld. Hij herhaalt gewoon de onheilsprofetie.

10

Het klaaglied over de koning van Tyrus

Laten we verdergaan naar vers 11, want in de verzen 11 tot en met 19 hebben we een heel interessante profetie. Het interessantste eraan is dat die om de een of andere reden heel anders is uitgelegd dan je haar van nature zou begrijpen. Laat ik haar eerst voorlezen, en dan zal ik bespreken wat er gewoonlijk over deze profetie is onderwezen.

‘Bovendien’, vers 11:

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkommenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed. U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd. Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen. Vanwege uw schoonheid werd uw hart hoogmoedig, u richtte uw wijsheid te gronde vanwege uw luister. Ik wierp u ter aarde, Ik stelde u voor koningen, opdat zij op u neer zouden zien. Vanwege de overvloed van uw ongerechtigheden door uw oneerlijke handel ontheiligde u uw heiligdommen. Daarom deed Ik een vuur uit uw midden oplaaien, en dat verteerde u. Ik maakte u tot een hoop as op de grond voor de ogen van allen die naar u keken. Allen onder de volken die u kennen, zijn ontzet over u. U bent een voorwerp van verschrikking geworden en u zult niet meer bestaan tot in eeuwigheid.

EZECHIËL 28:11-19

11

De uitleg over satan en Lucifer

We hebben vers 11 tot en met 19 gelezen, maar een gedeelte van deze profetie, gewoonlijk tot ongeveer vers 17, wordt vaak aangehaald in besprekingen over de oorsprong van satan. We hebben onlangs in een thematische studie over de oorsprong van satan gesproken, en we hebben het er ook over gehad bij Jesaja hoofdstuk 14.

In Jesaja hoofdstuk 14 staat een profetie tegen Lucifer, in een context die een profetie tegen de koning van Babel lijkt te zijn. Maar gewoonlijk wordt er gezegd, in elk geval door de bekendere leraren die we vaak horen, dat Lucifer in Jesaja 14 satan is, dat hij een engel was voordat hij viel en dat hij de duivel werd. Ik heb alleen dit te zeggen over Jesaja 14: het is de enige plaats in de Bijbel waar Lucifer wordt genoemd. De naam Lucifer komt nergens anders in de Bijbel voor dan in Jesaja 14. Op die plaats wordt Lucifer niet met satan vereenzelvigd. Daarom is de heel gebruikelijke en traditionele vereenzelving van Lucifer met de duivel een traditionele opvatting, geen Bijbelse. Nergens in de Bijbel wordt Lucifer met satan vereenzelvigd. Het is iemands interpretatie; het is iemands vermoeden. Het kan juist zijn, maar het kan ook onjuist zijn, en door Jesaja 14 te lezen kunnen we daar eigenlijk geen uitsluitsel over krijgen.

Als we Jesaja 14 lezen, staat er niets in de passage wat erop wijst dat in Jesaja 14 iemand anders wordt aangesproken dan de koning van Babel, over wie het kennelijk gaat. Hoofdstuk 13 en 14 van Jesaja vormen een profetie tegen Babel.

Wanneer mensen het over de oorsprong van satan hebben, citeren ze gewoonlijk uit Jesaja 14 en Ezechiël 28. Gewoonlijk gelooft men dat de Lucifer uit Jesaja 14 dezelfde is als deze koning van Tyrus in vers 12 van Ezechiël 28, en dat we hier nog een beschrijving van de val van satan lezen. Laat ik er meteen op wijzen dat er nergens in deze passage over Lucifer wordt gesproken. Lucifer wordt niet genoemd. De duivel wordt niet genoemd, en we weten heel goed dat de profetie zelf zegt dat ze over de koning van Tyrus gaat.

Net zoals de passage in Jesaja 14 in de context staat van een profetie tegen Babel en de koning van Babel, staat deze passage in de context van een profetie tegen Tyrus en de koning van Tyrus. Men heeft gedacht dat de dingen die hier worden gezegd in

sommige opzichten overeenkomen met wat er in Jesaja 14 over Lucifer wordt gezegd. Er is echter heel weinig overeenkomst. De passages hebben maar twee dingen gemeen. Ten eerste spreken ze allebei over een koning die ooit machtig was, maar geoordeeld zal worden en zijn macht zal verliezen. Ten tweede zullen andere koningen zijn vernedering zien. Hij zal vernederd worden voor degenen boven wie hij ooit verheven was.

Dat kan voor veel koningen gelden, en het geldt zeker niet alleen voor de koning van Babel, zoals uit het verloop van de geschiedenis bleek, maar ook voor de koning van Tyrus. Met andere woorden, er is geen reden om te zeggen dat deze passage over dezelfde persoon gaat als Jesaja 14. De aanwijzingen pleiten daar juist tegen. Jesaja 14 lijkt over de Babylonische koning te gaan, terwijl dit over de koning van Tyrus gaat: twee verschillende volken die op verschillende momenten ten val kwamen, op heel verschillende momenten zelfs.

We zouden kunnen zeggen: ‘Waarom zou iemand dan zeggen dat dit een profetie over satan is, of dat dit een beschrijving is van de val van satan die al vóór de schepping van de wereld had plaatsgevonden?’ Ik zal je vertellen waarom mensen dat zeggen.

Zelf betwijfel ik sterk of deze passage iets met satan te maken heeft. Ik zie satan eigenlijk niet in deze passage, maar velen hebben hem er wel in gezien, en vroeger zag ik hem er ook in, omdat mij was verteld dat dit daarover ging. Jarenlang trok ik dat nooit in twijfel, net zomin als ik eraan twijfelde dat de passage over Lucifer in Jesaja 14 over satan ging. Totdat ik uiteindelijk die passages bestudeerde en het boek Jesaja en het boek Ezechiël bestudeerde. Hoe meer ik las, hoe meer ik begon te zeggen: ‘Waar halen we toch het idee vandaan dat dit over satan gaat?’ Er staat niets in de passage wat dat zegt, en er staat niets in het Nieuwe Testament wat deze passages in dat verband aanhaalt. Dus waar halen we die informatie vandaan?

12

Argumenten voor de uitleg over satan

In dit geval komt die voort uit een aantal kenmerken van deze beschrijving. Allereerst wijst men erop dat de profetie in vers 12 tegen de koning van Tyrus gericht is, terwijl ze in vers 2 tegen de vorst van Tyrus gericht is. Gewoonlijk redeneert men hier dat de profetie in vers 1 tot en met 10 tegen de werkelijke, lichamelijke koning in Tyrus gericht is, die door de profeet de vorst van Tyrus wordt genoemd. De profetie die bij vers 12 begint, zou daarentegen gericht zijn tegen de werkelijke macht achter de troon, de werkelijke geestelijke vorst, de werkelijke geestelijke koning van Tyrus, die eigenlijk meer gezag heeft dan de mens die koning van Tyrus is. Men zegt dat dit satan is.

Verder voert men aan dat er in vers 13 staat:

Je bent in Eden geweest.

Eden is natuurlijk de tuin in Genesis, waar God Adam en Eva plaatste en waar de slang was, en waar Adam en Eva verzocht werden en ten val kwamen. Daarom, zo redeneert men, waren er niet zo heel veel personen in Eden. Adam en Eva waren de enige twee mensen die daar waren. Dan was er de slang, en natuurlijk wandelde God ook met hen in de tuin van Eden. Er waren dus vier personen in Eden.

Door de mogelijkheden een voor een uit te sluiten, zo redeneert men, blijkt dat deze profetie niet tegen God gericht is, en ook niet tegen Adam en Eva, die al dood zijn. Maar dit is een profetie tegen iemand die in Eden is. Dan blijft alleen de slang over. Dan blijft alleen satan over als degene over wie het hier gaat.

Verder staat er in vers 14:

Je bent de gezalfde cherub die bescherming biedt.

We weten heel goed dat een cherub geen mens is. Een cherub is een geestelijk, engelachtig wezen. Daarom zeggen we dat dit een profetie moet zijn tegen een engelachtig wezen dat in Eden was. Dat lijkt erop te wijzen dat hij satan is. En dat er

sprake is van de koning van Tyrus, in tegenstelling tot de vorst van Tyrus, zou betekenen dat dit wezen de macht achter de troon van de heidense volken is.

Er staan hier nog enkele andere dingen. Aan het einde van vers 12 staat:

Je bent het toppunt van volmaaktheid, vol wijsheid en volmaakt mooi.

En ook in vers 15:

Je deed alles perfect vanaf de dag dat je werd geschapen, totdat er kwaad bij je werd ontdekt.

Nu, die verwijzingen naar de volmaaktheid van dit wezen, de volmaaktheid van deze persoon — volmaakt in schoonheid, vol van wijsheid, volmaakt in gerechtigheid, of:

U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd. Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen.

EZECHIËL 28:14-16

— die volmaaktheid, zeggen ze, kan niet op een mens slaan, want niemand is volmaakt. Maar op een engel van God kunnen deze woorden wel van toepassing zijn.

13

Edelstenen en de hiaattheorie

Vervolgens zouden ze op nog een paar andere dingen wijzen. Als ze eenmaal met deze argumenten hebben vastgesteld dat de bedoelde persoon satan is, voegen ze er enkele interessante dingen aan toe. Bijvoorbeeld, waar in vers 13 staat:

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, noemt de edelstenen ‘your covering’, letterlijk ‘uw bedekking’. De HSV heeft hier ‘uw sieraad’. Daarop berust de hierna besproken uitleg over een bedekking met edelstenen.]

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.

EZECHIËL 28:11-13

en waar de robijn, de topaas en alle edelstenen worden genoemd, en ook goud, zeggen ze: ‘Nou, zie je, dit is een beeld van satan op een aarde die bedekt was met edelmetalen en edelstenen, waarschijnlijk vóór de zondeval.’

Meestal zijn dit de mensen die in de hiaattheorie over Genesis geloven. Zij geloven dat er een grote kloof zit tussen de eerste twee verzen van Genesis, waar staat:

In het begin schiep God de hemel en de aarde.

GENESIS 1:1

Vervolgens veronderstellen ze een enorme tussenperiode van misschien wel miljoenen jaren waarin evolutie kon plaatsvinden. En dan staat er in vers 2:

En de aarde was — of dat zou vertaald kunnen worden als ‘werd’ —

De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.

GENESIS 1:2

En ze zeggen: ‘Nou, wat er werkelijk gebeurde, is dat God de hemel en de aarde in een prachtige toestand schiep. En Hij gaf Lucifer, of de duivel, voordat hij viel, heerschappij over een ras van wezens dat op deze aarde leefde. Maar toen kwam er vanwege de opstand van Lucifer en van dat ras een oordeel over de aarde, in de vorm van een grote overstroming. Daardoor lezen we in Genesis 1:2:

En de aarde werd vormloos en leeg, en het was donker boven het diepe water, enzovoort.’

Met andere woorden, ze veronderstellen een heel scenario tussen de eerste twee verzen van Genesis. Daarin kreeg satan een bepaalde heerschappij over deze planeet en leidde hij vervolgens een opstand tegen God. Gods oordeel kwam. En wanneer we dan de rest van de verzen in hoofdstuk 1 van Genesis lezen, lezen we hoe God de omstandigheden op het aardoppervlak opnieuw schiep. En dus lijkt de hof van Eden in de dagen van Adam en Eva vol vruchtbomen te staan. Maar hier wordt gesuggereerd dat diezelfde hof, voordat het oordeel erover kwam, voornamelijk gekenmerkt werd door edelmetalen, en dat hij met edelmetalen bedekt was, zoals een slang die onder de rotsen leeft.

14

De leer over satan als hemelse zangleider

En dan staat er aan het einde van vers 13:

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.

EZECHIËL 28:11-13

Tot mijn uiterste verbazing is dit veelvuldig gebruikt om dit interessante punt te verdedigen. Meestal wordt dit betoogd door mensen die seminars over aanbidding geven en die onderwijzen in het leiden van christelijke muziek. Zij gebruiken dit vers, en alleen dit vers, om dit enorme beeld voor ons te schetsen.

Ze zeggen dat satan, voordat hij viel, een van de voornaamste engelen was, misschien een van de drie aartsengelen, waarbij Gabriël en Michaël de andere twee waren. En hij kreeg macht over een derde van de engelen. Zijn taak in de hemel was om de engelen te leiden in hun aanbidding. Hij was als het ware de zangleider, de koorleider van de hemel. Muziek maakte zo wezenlijk deel uit van zijn natuur dat er daadwerkelijk muziekinstrumenten in zijn lichaam waren ingebouwd.

[Vertalersnoot: Deze besproken uitleg grijpt terug op 'prepared in thee', letterlijk 'in u gereedgemaakt', in de Engelse vertaling van vers 13. De HSV zegt 'was bij u' en 'waren ze gereed'.]

Dat is wat ik heb gehoord. Ik heb dit uit veel verschillende bronnen horen onderwijzen, en het komt allemaal uit dit vers, waar staat:

Het vakmanschap achter je tamboerijnen en fluiten — dit zijn dus muziekinstrumenten —

Ze zeggen: ‘Nou, zie je, dit wezen, dit prachtige schepsel, dit engelachtige wezen, had de leiding over de aanbiddingszang in de hemel, zoals een koordirigent. En hij had deze muziekinstrumenten in zijn lichaam ingebouwd.’ Muziek maakte zo wezenlijk deel van hem uit. En vervolgens redeneren ze op grond hiervan meestal: ‘Je kunt dus zien waarom de duivel zoveel muziek gebruikt om mensen aan de drugs en dergelijke te krijgen’, en al dat soort dingen.

Nou, dit is naar mijn mening een van de meest onvoorstelbare verdraaiingen van de Schrift die ooit zijn gepleegd en die in het lichaam van Christus in het algemeen niet zijn ontmaskerd. Er zijn veel dwaze leerstellingen uitgedragen over allerlei Bijbelgedeelten die gemakkelijk te weerleggen zijn. En evangelische christenen in het algemeen zien gemakkelijk in wat daar verkeerd aan is. Maar deze lijkt grotendeels onontmaskerd te zijn gebleven.

Nu kun je veel goede geleerden lezen die totaal en absoluut ontkennen dat er in dit hoofdstuk iets over satan staat. Ik ben altijd opgelucht als ik een paar nuchtere mensen vind die de gangbare opvatting in twijfel lijken te trekken. Maar die gangbare opvatting wordt vooral aangehangen door mensen die niet erg diep gaan in hun Bijbelstudie, moet ik zeggen. En ik probeer hen niet als groep te beledigen, maar ik moet zeggen dat de meeste christenen, ikzelf inbegrepen, Ezechiël een moeilijk te begrijpen boek vinden. Ezechiël gebruikt veel dichterlijke taal, veel bloemrijke taal. Hij ziet bizarre visioenen. Hij spreekt zoals geen andere profeet spreekt, en dit is een van de moeilijkst te begrijpen passages. Ik neem het de doorsnee christen niet kwalijk dat er delen van Ezechiël zijn die hij niet begrijpt, vooral als hij niet bepaald een Bijbelgeleerde is. Als een gewone christen van een gerespecteerde christelijke leider te horen krijgt dat deze specifieke passage in Ezechiël over de val van satan gaat, wie is die doorsnee christen dan om dat te betwisten? Wie kan er iets tegen inbrengen?

15

Vorst en koning duiden dezelfde mens aan

Ik zou zeggen dat je door maar een klein beetje studie aan het boek Ezechiël te wijden, enorm veel inzicht in deze passage zou kunnen krijgen. Ik wil graag de specifieke argumenten doornemen die ik zojuist heb genoemd voor de opvatting dat dit satan is. Ik wil je laten zien hoe een grondiger studie van het boek Ezechiël in deze gevallen het misverstand zou wegnemen.

Mijn standpunt is dat dit eenvoudigweg een voortzetting is van de profetie tegen de menselijke koning van Tyrus, en dat er in deze passage geen verwijzing naar satan staat. Dat is natuurlijk ook de opvatting die geleerden door de eeuwen heen grotendeels hebben aangehangen. Maar er is een populaire tendens om dit als een passage over satan te zien.

Hoe zit het met het feit dat de man in vers 2 de vorst van Tyrus wordt genoemd, terwijl in vers 12 de koning van Tyrus wordt aangesproken? Het onderscheid is alleen literair. Eerder had hij over de koningen van Juda gesproken als vorsten. En het komt heel vaak voor dat de woorden 'vorst' en 'koning' in de profeten door elkaar worden gebruikt, omdat elke koning tegelijkertijd een vorst was. Elke koning in Juda was tenminste de zoon van een andere koning geweest, en had daarom een groot deel van zijn leven als prins doorgebracht. Daarom is het niet tegenstrijdig om iemand het ene moment een vorst te noemen en het andere moment een koning. Van de meeste koningen kun je beide dingen naar waarheid zeggen: dat ze ook vorsten zijn of prinsen zijn geweest.

In dit geval kan het aanduiden van een koning als vorst eenvoudig bedoeld zijn om hem omlaag te halen en te laten zien dat hij in Gods ogen niet zo'n machtig man is. Hij is maar een vorst, geen koning. Als hij later tegelijkertijd de koning van Tyrus wordt genoemd, wordt hij eenvoudig met zijn officiële en werkelijke titel aangeduid. De man is de koning van Tyrus. Er is geen reden om te zeggen dat het hier om een andere persoon moet gaan, alleen omdat de ene passage hem de vorst van Tyrus noemt en de andere hem de koning van Tyrus noemt. De termen zijn beslist onderling verwisselbaar.

16

Eden als beeld van koninklijke voorspoed

Dan komen we bij de vraag hoe het zit met het feit dat hij in Eden is geweest, in de hof van Eden. Als we dit letterlijk nemen, moeten we natuurlijk toegeven dat dit op niemand anders dan satan kan slaan, want Adam en Eva kunnen niet bedoeld zijn. Zij zijn dood, en de dingen die deze persoon beschrijven, zijn niet van toepassing op Adam en Eva. Het zou natuurlijk ook geen verwijzing naar God zijn, want dit is allemaal negatief, en de profeten spreken niet tegen God. Daarom zouden we moeten zeggen dat, als deze persoon letterlijk in de hof van Eden is geweest, hij zeker satan moet zijn geweest.

Aan de andere kant zou een iets zorgvuldiger lezing van de profeten, en vooral van Jesaja, ons al laten zien dat de verwijzing naar zijn verblijf in Eden geen letterlijke uitspraak is. We hoeven maar een paar hoofdstukken verder te lezen om dit heel duidelijk te zien. In hoofdstuk 31 van Ezechiël, midden in een profetie tegen Egypte, staat in vers 3:

Zie, Assyrië was een ceder op de Libanon, met mooie takken, als een woud dat schaduw geeft en hoog van stam is; zijn kruin reikte tot in de wolken.

EZECHIËL 31:3

Veel geleerden vinden dat 'the Assyrian' eigenlijk als 'the Egyptian' weergegeven zou moeten worden. We zullen de verschillende vertalingen daarvan bespreken wanneer we bij deze passage komen, maar daar nemen we nu niet de tijd voor. In elk geval gaat vers 3 over de Assyrische koning of de Egyptische koning, of over het Assyrische volk of het Egyptische volk. Het gaat met andere woorden niet over Tyrus, en ook niet over Jeruzalem. Het gaat over een volk dat in de tijd van Ezechiël bestond.

Er staat:

Kijk, de Assyriër was een ceder in Libanon.

Dit is Ezechiël 31:3.

Het Assyrische volk, of het Egyptische als dat bedoeld wordt, wordt vergeleken met een boom, net zoals Tyrus werd vergeleken met een schip. Er wordt dus een ander beeld gebruikt, een andere gelijkenis. Dit volk wordt vergeleken met een boom. Wat staat er? Kijk naar vers 8 en 9.

De ceders in de hof van God evenaarden hem niet. De cipressen waren niet te vergelijken met zijn takken. De platanen waren niet als zijn twijgen. Geen enkele boom in de hof van God was met hem te vergelijken in zijn schoonheid. Ik had hem zo mooi gemaakt met zijn vele takken, dat alle bomen van Eden hem benijdden, daar in de hof van God.

EZECHIËL 31:8-9

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling zegt hier dat de ceders hem niet konden ‘verbergen’; met ‘hem’ wordt de Assyriër bedoeld. De HSV heeft ‘evenaarden hem niet’.]

Hier hebben we nog een verwijzing naar Eden, maar uit de context blijkt heel duidelijk dat dit geen verwijzing is naar het historische Eden. Het staat in een andere figuurlijke uitspraak over een andere koning, in dit geval de Assyriër of de Egyptenaar, afhankelijk van hoe we het Hebreeuws opvatten. Maar het punt hier is dat het ging over een koning die in de tijd van Ezechiël leefde. Er wordt figuurlijke taal gebruikt, waarin hij wordt vergeleken met een bloeiende, machtige, opvallende boom. Om te zeggen dat hij op een bepaald moment boven alle andere volken om hem heen uitstak, en dat hij hoog in aanzien stond en boven anderen verheven was, wordt dit beeld gebruikt:

Alle andere bomen in Gods tuin, alle bomen van Eden, waren jaloers op hem.

Wie zijn die andere bomen? Dat moeten verwijzingen zijn naar de andere koningen of de andere koninkrijken. Als hij een boom is, de koning in dit geval, dan moeten de andere bomen de andere koningen zijn. Met andere woorden, het is beeldspraak.

‘Alle bomen van Eden’ Met ‘alle bomen van Eden’ wordt eenvoudigweg iedereen bedoeld die de weelde van het koningschap genoot en in een paradijselijke situatie leefde die vanuit hun gezichtspunt vergelijkbaar was met die van Eden. Ze waren allemaal jaloers op hem, omdat hij de grootste van hen allemaal was. Eden staat hier dus eenvoudigweg voor een idyllische situatie, een heel begerenswaardig, paradijselijk bestaan, en is geen letterlijke verwijzing naar de hof van Eden in de geschiedenis.

17

Eden en het paradijs bij de profeten

Laat me je een paar andere plaatsen bij andere profeten laten zien, alleen om te laten zien dat de profeten Eden doorgaans op deze manier gebruiken en niet letterlijk. Jesaja 51:3 zegt:

Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal al haar puinhopen troosten. Hij zal haar woestijn maken als Eden, haar wildernis als de hof van de HEERE. Vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en luid psalmgezing.

JESAJA 51:3

We hebben onlangs Jesaja bestudeerd en we hebben gesproken over dit soort passages, waarin het gaat over het herstel van de woestijn tot een tuin of tot een vruchtbaar veld. We hebben laten zien, en het valt goed aan te tonen door Schrift met Schrift te vergelijken, dat Jesaja in deze passages gewoonlijk spreekt over een geestelijke

verandering en niet over een verandering van het fysieke landschap. Hij spreekt over de vruchtbaarheid van iemands leven in Christus als iets wat op een hof van de HEERE lijkt. Jeremia gebruikte vergelijkbare taal in Jeremia 31:12. Daar stond:

Zij zullen komen en juichen op de hoogte van Sion, zij zullen toestromen naar het goede van de HEERE: naar het koren, naar de nieuwe wijn en naar de olie, naar de lammeren en runderen. Hun ziel zal zijn als een bevloaide hof, zij zullen voortaan niet meer treurig zijn.

JEREMIA 31:12

De profeten vergelijken iemands ziel in geestelijke zin dus met de hof van Eden. Maar in dit geval is dat bij Ezechiël niet de betekenis. Het is niet zo dat de ziel van die man in het paradijs is, maar dat hij dat is wat zijn aardse omstandigheden betreft. Hij heeft het helemaal voor elkaar. Met andere woorden, zoals Adam en Eva in het paradijs, of in Eden, het helemaal voor elkaar hadden, zo had deze man het helemaal voor elkaar. Hij was rijk, hij was machtig, iedereen om hem heen was jaloers op hem. Hij was in Eden, hij was in het paradijs.

Wij gebruiken dat soort taal ook. We gebruiken niet zozeer het woord Eden als wel het woord paradijs, maar we gebruiken het woord paradijs ook op die symbolische manier. ‘Die man zit echt in het paradijs.’ Hij is in de zevende hemel, of hoe je het ook wilt zeggen. Er zijn allerlei verschillende beelden die op hetzelfde neerkomen. Maar er is geen reden om te geloven dat Ezechiël Eden hier letterlijk gebruikt, terwijl we weten dat hij dat vier hoofdstukken verder, in hoofdstuk 31, beslist niet doet. Daar zegt hij dat alle andere bomen in Eden jaloers waren op de Assyrische boom. Het is duidelijk dat we het hier niet over het letterlijke Eden hebben. Daarom zijn we niet gedwongen om hierin een van de vier personen te zien die in Genesis in de hof van God waren.

Hij was in Eden, in Adam. Dat is waar. Alle volken waren op een bepaald moment in Adam. Zoals Levi in Abraham tienden aan Melchizedek betaalde, omdat hij nog niet uit de lendenen van zijn vader was voortgekomen, zo waren de koning van Tyrus en de koning van Assyrië en alle mensen in Eden, in Adam. Dat is een goed punt. Dat is

volgens mij niet wat hij hier zegt, maar het is helemaal waar. Het is helemaal waar dat wij allemaal in Eden waren, in het DNA van Adam. De verwijzing naar Eden geeft dus nergens uitsluitel over.

18

De cherub als beeld van een beschermende koning

Vers 14 noemt hem een cherub:

U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd. Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen.

EZECHIËL 28:14-16

Ook dit wordt weer aangevoerd als argument dat dit niet over een mens gaat, maar over een engelachtig wezen. Toch worden de cherubs elders in Ezechiël voor ons beschreven. De cherubs worden beschreven in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 10. Ze hebben vier gezichten en vier vleugels. Ze hebben het gezicht van een os, het gezicht van een arend, het gezicht van een leeuw en het gezicht van een mens.

Zelfs degenen die dit opvatten als een beschrijving van Lucifer, stellen zich hem gewoonlijk niet voor als een van die wezens. Gewoonlijk denken ze dat hij een aartsengel is. Een aartsengel en een cherub lijken duidelijk verschillende soorten wezens te zijn. Want wanneer aartsengelen zoals Michaël verschijnen, of Gabriël,

hadden ze deze kenmerken niet. Dus als dit over satan gaat, kunnen we niet tegelijkertijd zeggen dat hij een aartsengel was. Dan zouden we moeten zeggen dat hij een cherub was.

Maar het is net zomin nodig om te zeggen dat dit een letterlijke cherub is als om te zeggen dat hij in het letterlijke Eden was. Hij zegt veeleer: wat is een cherub? Een cherub was een wezen dat iets bewaakte. In Eden was er namelijk een cherub die werd neergezet—

God plaatste cherubs met een vlamvend zwaard om na Adams val de weg naar de boom des levens te bewaken. Dat was niet satan. Als we willen zeggen dat dit een cherub was die in Eden was, laten we dan wat realistischer zijn. Dan moeten we zeggen dat het de cherub is die God daar neerzette om de weg naar de boom des levens te bewaken. Laten we daar niet satan van maken. Laten we er de cherub van maken van wie we weten dat hij daar in Genesis was.

Maar om te zeggen dat dit letterlijk bedoeld is, gaat te ver. Net zoals hij niet naar het letterlijke Eden verwijst, gaat het ook niet om een letterlijke cherub. Hij zegt dat cherubs binnen Gods bestel bewakers zijn. Ze bewaken altijd iets: de ark van het verbond, de boom des levens, de wagen van God in Genesis of Ezechiël hoofdstuk 1. Zo was ook de koning van Tyrus, zoals alle koningen, door God aangesteld om een bewaker van zijn volk te zijn, om hen te beschutten, om hun een gezagsstructuur te bieden die hen bescherming gaf.

De Engelse vertaling noemt hem hier ‘de gezalfde cherub die bescherming biedt’; het woord ‘gezalfde’ ontbreekt in de opgenomen HSV-weergave. Gezalfd betekent dat er olie over hem werd uitgegoten, en natuurlijk werd gewoonlijk elke koning gezalfd wanneer hij zijn ambt aanvaardde. Hem een cherub noemen is dus beeldende, poëtische taal. Maar die past heel goed in de context, want je zult zien dat hier heel uitbundige taal wordt gebruikt. Bijvoorbeeld de uitspraak waar we al naar verwezen in vers 12:

19

Volmaaktheid als betrekkelijke Bijbelse term

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.

EZECHIËL 28:11-13

En dan in vers 15:

Je deed alles perfect.

Als ze in die opzichten letterlijk volmaakt zijn, dan zouden we moeten zeggen dat dit iets anders is dan een mens, want er is geen mens die in deze opzichten volmaakt is.

‘Ja?’

‘Er staat toch dat we moeten proberen volmaakt te zijn zoals God volmaakt is?’

‘Inderdaad, ik wilde dat vers juist ter sprake brengen.’

Jezus zei aan het einde van Mattheüs hoofdstuk 5:

Weest u dan volmaakt, zoals uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.

MATTHEÛS 5:48

We weten dat volmaakt zijn zoals God volmaakt is, geen absolute uitspraak kan zijn. Om te beginnen is God volmaakt op manieren waarop wij dat niet kunnen zijn. Hij heeft bijvoorbeeld volmaakte kennis. Hij heeft volmaakte wijsheid. Hij is volmaakt in de zin dat Hij onbegrensd is. Wij zijn niet onbegrensd. Wij hebben geen volmaakte kennis. Paulus zelf zei:

Want wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele,

1 KORINTHE 13:9

Daarom kan God niet bedoelen dat we in elk opzicht volmaakt moeten zijn, ook al gebruikt Hij het woord alsof het absoluut is. Hij zegt:

Wees volmaakt zoals je Vader dat is.

Kijk je naar de parallel van die uitspraak van Jezus in Lukas — het citaat staat in Mattheüs 5 — maar kijk je naar de parallel ervan in Lukas 6, dan zegt Hij:

Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is.

LUKAS 6:36

In de context zegt Hij:

En als u hen liefhebt die u liefhebben, wat voor dank komt u daarvoor toe? Immers, ook de zondaars hebben degenen lief die hen liefhebben. En als u goeddoet aan hen die u goeddoen, wat voor dank komt u daarvoor toe? Immers, ook de zondaars doen hetzelfde. En als u leent aan hen van wie u hoopt terug te ontvangen, wat voor dank komt u daarvoor toe? Immers, ook de zondaars lenen aan zondaars, om hetzelfde terug te ontvangen. Maar heb uw vijanden lief en doe goed, en leen zonder te hopen iets terug te krijgen. Dan zal uw loon groot zijn en zult u kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goedertieren over de ondankbaren en slechten. Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is.

LUKAS 6:32-36

20

Tyrus prijst zijn eigen wijsheid en schoonheid

Dit laat zien dat het woord ‘volmaakt’ ergens in de Bijbel gebruikt kan worden op een manier die absoluut klinkt. Maar als we Schrift met Schrift vergelijken, betekent het niet letterlijk absoluut volmaakt. In dit geval hebben we zelfs goede kruisverwijzingen binnen hetzelfde hoofdstuk. Wat het vol zijn van wijsheid betreft: kijk naar vers 4 en 5, die we gelezen hebben. In vers 3 zegt hij sarcastisch:

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, zeg tegen de vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart hoogmoedig is geworden en u zegt: Ik ben God, ik zit op de zetel van God in het hart van de zeeën — terwijl u een mens bent en geen God — geeft u uw hart uit voor het hart van God. Zie, u bent wijzer dan Daniël, geen enkel geheim hebben zij voor u verborgen gehouden.

EZECHIËL 28:1-3

Dat was het beeld dat ze van zichzelf hadden. Dat moet net zomin letterlijk worden genomen als hun uitspraak in vers 2:

Ik zit op de troon van God en ik ben een god.

Hij zegt:

Je bent geen god.

Maar zo denken mensen soms over zichzelf: wijzer dan Daniël, vol wijsheid, volmaakt in wijsheid.

In vers 4 staat:

Door uw wijsheid en door uw inzicht hebt u zich een vermogen verworven en gezorgd voor goud en zilver in uw schatkamers. Door uw grote wijsheid in uw handel hebt u uw vermogen vermeerderd en is uw hart hoogmoedig geworden vanwege uw vermogen.

EZECHIËL 28:4-5

Vers 7 zegt:

daarom, zie, Ik ga vreemden over u brengen, de gewelddadigste van de heidenvolken. Zij zullen hun zwaarden trekken tegen de schoonheid van uw wijsheid en zij zullen uw luister ontheiligen.

EZECHIËL 28:7

We weten dat hij in die passage niet over satan spreekt. Hij spreekt over de vorst van Tyrus. Dat in deze andere passage dezelfde onderwerpen met dezelfde bewoordingen terugkomen, betekent dus niet dat we moeten denken dat het om iemand anders gaat.

In hoofdstuk 27, dat we daarnet bekeken, stond in vers 3 zelfs:

en zeg tegen Tyrus, dat zetelt bij de toegangen naar de zee, dat met de volken handeldrijft in veel kustlanden: Zo zegt de Heere HEERE: Tyrus, ú hebt gezegd: Ik ben volmaakt in schoonheid.

EZECHIËL 27:3

Met andere woorden, ons wordt verteld dat Tyrus dat over zichzelf zei:

en zeg tegen Tyrus, dat zetelt bij de toegangen naar de zee, dat met de volken handeldrijft in veel kustlanden: Zo zegt de Heere HEERE: Tyrus, ú hebt gezegd: Ik ben volmaakt in schoonheid. Uw grenzen liggen in het hart van de zeeën. Zij die u bouwden, maakten uw schoonheid volkomen. Van cipressen uit Senir bouwden zij al uw scheepsvloeren, ceders uit Libanon namen zij om masten voor u te maken. Van eiken van Basan maakten zij uw roeiriemen, uw planken maakten zij van ivoor, ingelegd in cipressenhout, uit de kustlanden van de Kittiërs.

EZECHIËL 27:3-6

Nu zegt hij in hoofdstuk 28, dat we aan het lezen zijn, in vers 12:

Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid,

EZECHIËL 28:12

Hij haalt in feite hun eigen beeld van zichzelf weer aan. Dus eigenlijk zegt Hij: ‘Dit is wat je bent. Laat Me je vertellen wat je zult worden. Je vindt jezelf volmaakt in schoonheid, je vindt jezelf vol wijsheid, je vindt jezelf volmaakt in al je wegen. Omdat Ik ongerechtigheid in je heb gevonden, zal Ik je laten zien dat Ik je ondergang kan bewerkstelligen.’

Deze verwijzingen betekenen niet dat het werkelijk gaat over een wezen dat geen gebreken had. Hier wordt tegen de koning van Tyrus de taal herhaald die de koning van Tyrus, zoals we zien, over zichzelf gebruikte.

21

Oneerlijke handel en het komende oordeel

Er zijn nog twee punten die ik hier wil maken. Het ene staat in vers 16. Daar staat:

Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen.

EZECHIËL 28:16

Hij zegt duidelijk: ‘beschermende cherub’.

Dus Hij spreekt hier in vers 16 nog steeds tegen dezelfde persoon. Hij spreekt nog steeds tegen de overdekkende cherub. Maar wat zegt Hij?

Koopwaar, handel. Verderop wordt ook naar de handel verwezen. Vers 18 zegt:

Vanwege de overvloed van uw ongerechtigheden door uw oneerlijke handel ontheiligde u uw heiligdommen. Daarom deed Ik een vuur uit uw midden oplaaien, en dat verteerde u. Ik maakte u tot een hoop as op de grond voor de ogen van allen die naar u keken.

EZECHIËL 28:18

En:

Je hebt je heiligdommen gevuld met al je wandaden, met het onrecht in je handel.

Let erop dat Hij het nog steeds over hetzelfde heeft als eerder in het hoofdstuk. Daar spreekt Hij over hun handel en de rijkdom die ze verwierven door goederen te verhandelen. Zeggen dat satan viel doordat hij zich met handel bezighield, lijkt niet te passen bij het beeld dat wie dan ook van de val van satan heeft. Het lijkt niet bij die uitleg van deze passage te passen.

Een laatste punt om te laten zien dat dit niet naar de val van satan verwijst: iedereen die zegt dat dit daar wel naar verwijst, gelooft dat satan heel vroeg in de menselijke geschiedenis viel. In elk geval vóór de zondeval van Adam en Eva. Maar let erop dat de profetie een toekomstige vernietiging voorspelt van deze persoon die wordt aangesproken. Halverwege vers 16 zegt Hij:

Ik zal je als een ontheiligde van Gods berg gooien. Ik zal je vernietigen, beschermende cherub.

Enzovoort.

Het volgende tijdsargument berust op de Engelse vertaling die de spreker gebruikt. Die heeft in de oordeeluitspraken van Ezechiël 28:16-18 toekomstige vormen, zoals 'I will cast' en 'I will destroy'. De opgenomen HSV heeft daar verleden vormen, zoals 'verbande Ik', 'Ik wierp' en 'Ik maakte'. De latere gevolgtrekking dat de aangesprokene 'nog steeds' zijn positie bekleedt, behoort tot de uitleg van de spreker vanuit die Engelse weergave.

22

Een toekomstig oordeel en een vroegere val

Het oordeel over dit wezen of deze persoon ligt in de toekomst, niet in het verleden. Hij beschrijft niet iets wat duizenden jaren vóór de tijd van Ezechiël gebeurde. Hij profeteert over iets wat zal gebeuren. We weten dat de profeten soms over toekomstige dingen spreken alsof die al gebeurd zijn. Soms gebruiken ze wat we de profetische voltooid verleden tijd noemen, alsof ze het zien gebeuren. Of alsof ze in een visioen de vernietiging zien die in de geschiedenis eigenlijk nog moet komen. Maar ze zien die profetisch alsof die er al is.

Voor zover ik weet, hebben we in de profetie geen enkel geval waarin ze spreken over iets wat al gebeurd is en daar in de toekomstige tijd over spreken. Begrijp je wat ik bedoel? Soms spreken ze over toekomstige dingen alsof die verleden tijd zijn, omdat hun profetische inzicht hen die dingen liet zien alsof ze al voltrokken waren. Maar ik ken geen enkel geval in de Schrift waarin ze het over een gebeurtenis uit het verleden hebben en daarover spreken alsof die nog in de toekomst ligt.

Daarom zou dit wel heel uniek zijn als het over de val van satan vóór de zondeval van Adam en Eva in de hof van Eden ging, en er toch in de toekomstige tijd over gesproken werd: ‘Ik zal je oordelen, Ik zal je neerwerpen, Ik zal dit en dat doen.’

Dat zou heel vreemd zijn.

Het lijkt veel natuurlijker om dit binnen zijn context te begrijpen als een voortzetting van de profetie tegen de koning van Tyrus. Daarbij wordt, zoals Ezechiël dat doet, veel bloemrijke taal gebruikt, poëtische taal. Als iemand dus niet vertrouwd is met Ezechiël en geneigd is alles volstrekt letterlijk te nemen, zoals wij dat bij onze westerse manier van schrijven en denken het liefst doen, kan die taal tot een misverstand leiden. Maar in het Oosten, in de Oriënt en in het Midden-Oosten, waar dit geschreven werd en waar het oorspronkelijk gelezen werd, zou men hebben begrepen dat de taal poëtisch en bloemrijk was. Die taal hoefde niet noodzakelijk letterlijk te worden opgevat, zoals andere soortgelijke passages in Ezechiël hebben laten zien.

23

De uitleg over satans uiteindelijke oordeel

[Een toehoorder stelt een niet volledig verstaanbare vraag over God Die satan in de poel van vuur werpt.]

Als dit een verwijzing naar satan was, dan zouden we kunnen zeggen: ja, misschien gaat het over het uiteindelijke oordeel. Maar let erop dat er geen enkele verwijzing is naar enig oordeel over of enige val van deze persoon, behalve die toekomstige. Er wordt bijvoorbeeld gezegd dat hij volmaakt is in schoonheid, in wijsheid en in al zijn

wegen. Daarna volgt in de passage het oordeel:

Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed. U was een cherub die zijn vleugels beschermend uitspreidt. Daarvoor heb Ik u aangesteld. U was op Gods heilige berg, u wandelde te midden van vurige stenen. Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd. Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen. Vanwege uw schoonheid werd uw hart hoogmoedig, u richtte uw wijsheid te gronde vanwege uw luister. Ik wierp u ter aarde, Ik stelde u voor koningen, opdat zij op u neer zouden zien. Vanwege de overvloed van uw ongerechtigheden door uw oneerlijke handel ontheiligde u uw heiligdommen. Daarom deed Ik een vuur uit uw midden oplaaien, en dat verteerde u. Ik maakte u tot een hoop as op de grond voor de ogen van allen die naar u keken. Allen onder de volken die u kennen, zijn ontzet over u. U bent een voorwerp van verschrikking geworden en u zult niet meer bestaan tot in eeuwigheid.

EZECHIËL 28:12-19

Er wordt niet gesuggereerd dat hem al enig oordeel heeft getroffen, maar dat hij nog steeds zijn positie bekleedt.

Hij is nog steeds in Eden. Hij is nog steeds de overdekkende cherub.

Maar op het moment dat dit geschreven wordt, ben je nog steeds de overdekkende cherub. Je bent nog steeds alles wat je ooit was. Sterker nog, je beleeft nu je hoogtijdagen.

Dus als dit een beschrijving was van satan vóór zijn val, zoals gewoonlijk wordt betoogd, dan zouden we moeten betogen dat hij nog steeds niet gevallen was toen Ezechiël sprak. Want er is geen enkele aanwijzing dat deze persoon die wordt aangesproken al iets heeft meegemaakt waardoor zijn ego een knauw heeft gekregen. Dat ligt allemaal nog in de toekomst. Dus ik zou zeggen: als we op grond van ander bewijs wisten dat dit een passage over satan was, als er voldoende reden was om dat te zeggen, dan zouden we die toekomstige gebeurtenis waarover Hij zegt:

Ik zal je eruit gooien.

kunnen opvatten als het uiteindelijke, definitieve oordeel over satan aan het einde van de tijd, wanneer Jezus terugkomt. Maar bij gebrek aan zulk bewijs, en bij gebrek aan enige aanwijzing dat de koning van Tyrus die wordt aangesproken al enige rampspoed uit Gods hand heeft ondergaan, zou ik zeggen dat dit, samen met de andere gegevens, tegen die opvatting pleit.

24

Juwelen en muziek aan het koninklijke hof

Ik wil ingaan op de twee punten die in vers 13 naar voren werden gebracht, vanwege de verwijzing naar het bedekt zijn met allerlei edelstenen. Nogmaals, sommige mensen stellen zich voor dat dit over satan gaat. Zij denken aan een tuin met die edelstenen en de slangen die daar tussen de stenen leven. Is het niet natuurlijker om te denken aan een echte koning die helemaal met juwelen behangen is, met allerlei juwelen op zijn kroon, op zijn borstplaat en om zijn hals? Hij is bedekt met juwelen, zoals de meeste rijke koningen dat zouden zijn. Hij is rijk geworden door zijn handelswaar. Hij heeft de

mooiste juwelen uit alle delen van de wereld. Natuurlijk bewaart de koning het beste voor zichzelf en om zichzelf mee te tooien. Dus al die edelstenen dienen als zijn bedekking, voor zijn kleding, voor zijn versiering. Dat is een natuurlijkere manier om dit te begrijpen dan te denken aan slangen die onder robijnen rondkruipen.

De uitspraak aan het einde van vers 13:

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus, en zeg tegen hem: Zo zegt de Heere HEERE: U, toonbeeld van volkomenheid, vol wijsheid en volmaakt van schoonheid, u was in Eden, de hof van God. Allerlei edelgesteente was uw sieraad: robijn, topaas en diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beril en goud. Het werk van uw tamboerijnen en uw fluiten was bij u. Op de dag dat u geschapen werd, waren ze gereed.

EZECHIËL 28:11-13

Nogmaals, de suggestie dat dit betekent dat er gesproken wordt tegen iemand die pijpen en tamboerijnen als lichaamsorganen heeft, klinkt mij zo fantastisch in de oren dat ik me afvraag hoe iemand ooit heeft kunnen bedenken dat dit de betekenis is. Het is veel natuurlijker om het zo te begrijpen dat Tyrus vanaf de vroegste dagen van zijn geschiedenis altijd een plaats is geweest waar men genoot van voorspoed en vrolijkheid en dans en feestelijkheden en feesten. Muziek maakte altijd deel uit van het leven daar. Maar dat gaat veranderen, zegt hij, zoals Hij ook vaak in andere profetieën over Jeruzalem zegt:

Er zal bij jou niet meer gezongen, gedanst of feestgevierd worden wanneer Mijn oordeel je treft.

Maar het punt hier is: je hebt in je hele geschiedenis niets anders gekend dan vrolijkheid, voorspoed, luxe, muziek en dans, vreugde, maar nu zal het oordeel komen. Dat is volgens mij een juistere manier om deze uitspraak te begrijpen:

Het vakmanschap achter je tamboerijnen en je fluiten.

25

Koningen die zichzelf tot god verheffen

Om terug te komen op Jesaja en Ezechiël, in Ezechiël 28:2 staat:

Zo zegt de Heere: Omdat uw hart hoogmoedig is geworden en u hebt gezegd: Ik ben een god, ik zit op de zetel van God.

EZECHIËL 28:2

In Jesaja 14:13 staat:

En ú zei in uw hart: Ik zal opstijgen naar de hemel; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde.

JESAJA 14:13

Zouden deze twee mannen een soort boodschappers van satan kunnen zijn?

Er is geen reden om het zo te zien, want veel mensen hebben zichzelf goden genoemd. Nebukadnezar noemde zichzelf een god. Heel wat koningen eisten dat hun onderdanen hen als God aanbaden. Wat betreft de passage die je aanhaalde, in hoofdstuk 28, vers 2: niemand beweert dat die passage over satan gaat. Degenen die beweren dat deze passage iets met satan te maken heeft, betrekken daar alleen vers 11 tot ongeveer vers 17 bij. Zij wijzen op het contrast tussen dat gedeelte en het begin van het hoofdstuk. En ze zeggen dat het begin van het hoofdstuk gewoon over de menselijke koning van Tyrus gaat.

Dus dat deze koning, een gewoon mens, het volgende zei, is heel realistisch:

Ik ben God, ik zit op de troon van God.

Veel koningen hebben soortgelijke dingen gezegd. Hetzelfde geldt voor Jesaja 14, waar Lucifer zegt:

Ik zal opstijgen tot boven de sterren van God.

JESAJA 14:13

Dat is precies hoe Babel is begonnen. De toren van Babel werd met precies dat doel gebouwd: om zijn top tussen de sterren van de hemel te hebben en zichzelf boven de sterren te plaatsen. Babel is bij de toren van Babel begonnen. De bewoordingen dwingen ons dus niet om de passage op iets anders toe te passen dan op de koningen tot wie deze woorden volgens de context gericht zijn.

26

De uitleg toetsen aan de context

Zoals ik vaak zeg, om volledig eerlijk te zijn: als we uit andere bronnen bewijs hadden dat dit een beschrijving van satan was, zou ik er geen bezwaar tegen hebben om dat hier te zien. Bijvoorbeeld als het Nieuwe Testament deze passages aanhaalde als een verwijzing naar satan, of als iets in de passages zelf ons tot die uitleg dwong. Jarenlang heb ik dat er ook in gezien, omdat mij was verteld dat deze passages daarover gingen, en ik had daar geen bezwaar tegen.

Waar het mij nu vooral om gaat, is dat we niet in teksten lezen wat er niet staat. Als ik naar de passage kijk en alle passages in aanmerking neem die relevant zijn voor het onderwerp, zie ik daar niets wat ons dwingt tot deze opvatting die zo algemeen wordt onderwezen. En ik moet zeggen dat deze opvatting niet zo algemeen wordt onderwezen omdat er meer in staat dan wat we nu hebben besproken. Dat wil zeggen: de mensen die dit onderwijzen, hebben niet méér bewijs dat ik voor je achterhoud. We hebben al het beschikbare bewijs bekeken. De reden dat ze het onderwijzen, is dat het een traditie in de kerk is geworden. Ik heb eerder genoemd dat Tertullianus dit onderwees, dat Gregorius de Grote dit onderwees, en dat het brede bekendheid kreeg door het werk van Milton. Volgens mij was dat Paradise Lost. Sinds die tijd nemen mensen gewoon als vanzelfsprekend aan dat deze passages daarover gaan. Als ze

daarover gaan, dan is dat mij beslist niet duidelijk. En als iemand anders het mij niet had verteld, zou ik door ze gewoon te lezen nooit tot die conclusie zijn gekomen, hoe grondig ik ze ook bestudeerde.

Je leest mannen als F. F. Bruce, de meest vooraanstaande evangelische geleerden van vandaag, die de Bijbel net zo goed kennen als wie ook op aarde, en zij geloven niet dat dit over satan gaat. Het lijkt mij dat het meer voortkomt uit een neiging tot sensatie die mensen soms hebben, dat ze sensationele dingen in de Schriften willen zien, waardoor ze dit soort interpretaties toevoegen. Maar ik vind het niet in de passage.

Dus wat denk je hiervan: hoofdstuk 28 van Ezechiël, vers 11 tot en met 17, behoorlijk uit zijn verband gehaald? Daar lijkt het wel op. Dan wordt er gezegd dat de profeet in vers 11 zijn blik verlegt zonder iemand te laten weten dat hij dat doet. Hij heeft het tweeënhalf hoofdstuk lang over de koning van Tyrus gehad, en hij blijft tegen de koning van Tyrus spreken. Dat is tenminste de naam die hij in vers 12 gebruikt. Maar in werkelijkheid heeft hij zijn aandacht verlegd en spreekt hij over iemand die totaal anders is, alleen heeft hij de lezers dat niet laten weten. Het is iets wat alleen de profeet wist, en blijkbaar weet alleen degene tegen wie hij spreekt het. Maar suggereren dat hij dat heeft gedaan, is een kunstmatige manier om het hoofdstuk op te bouwen.

Ik wil nog zeggen dat de laatste paar verzen van het hoofdstuk, vers 20 tot en met 26, over Sidon gaan, een zusterstad van Tyrus. Tyrus en Sidon worden vaak samen genoemd. Ook Sidon viel in handen van Nebukadnezar, en beide steden zijn tegenwoordig kleine vissershavens in Libanon.

27

Egypte als draak en beeld van slavernij

Wanneer we bij hoofdstuk 29 tot en met 32 komen, hebben we profetieën tegen Egypte. Egypte wordt in vers 3 met een draak vergeleken, iets wat ook op andere plaatsen in de Schrift gebeurt. Ook in hoofdstuk 32, vers 2, vinden we deze vergelijking, hoewel de King James die verbergt. In Ezechiël 32:2 staat:

Mensenkind, hef een klaaglied aan over de farao, de koning van Egypte, en zeg tegen hem: U leek onder de heidenvolken op een jonge leeuw; en u was als een zeemonster in de zeeën, u barstte los in uw rivieren, bracht het water met uw voeten in beroering en maakte hun rivieren troebel.

EZECHIËL 32:2

Het Hebreeuwse woord dat hier in de King James met ‘whale’, ‘walvis’, is vertaald, zou beter met ‘draak’ vertaald kunnen worden. En waarschijnlijk staat dat ook in de kanttekening van je Bijbel. De koning van Egypte wordt dus een draak genoemd.

Dit geldt ook voor Psalm 74, een profetie — of geen profetie, maar een psalm die de uittocht herdenkt en hoe de Joden uit Egypte ontsnapten. Daar in Psalm 74, vers 12 en verder, wordt herdacht hoe de Egyptische legers in de Rode Zee werden vernietigd, toen God die op hen liet neerstorten nadat de Joden veilig waren overgestoken. Maar in die passage, Psalm 74:12 tot en met 15, staat:

God is van oudsher mijn Koning, Die redding brengt op aarde. U hebt door Uw macht de zee gespleten en de koppen van de zeemonsters in het water verbrijzeld. U hebt de koppen van Leviathan verbrijzeld en hem tot voedsel gegeven aan het volk in de woestijn. U hebt een bron en een beek opengespleten en altijd stromende rivieren laten uitdrogen.

PSALM 74:12-15

Ook hier moeten we rekening houden met poëtisch taalgebruik, maar het gaat over het splijten van de zee toen de Joden ontsnapten en uit Egypte werden gered. En er wordt gesproken over hoe Hij de koppen van Leviathan verbrijzelde, die als een zeedraak wordt beschouwd, en er staat:

Je hebt de koppen van de draken in het water verbrijzeld.

Het waren de Egyptenaren die in het water werden gedood. Daarom zien we dat het woord 'draak' opnieuw over Egypte spreekt. Dit komt vaak genoeg voor in het Oude Testament.

Natuurlijk beeldt de draak in het Nieuwe Testament, in het boek Openbaring, satan uit. Maar het interessante daaraan is dat Egypte in het Oude Testament een type is van de gevangenschap waarin Gods volk verkeerde voordat Jezus hen redt. Zoals de Joden slaven waren in Egypte en door het paaslam werden gered om te ontsnappen en naar het Beloofde Land te gaan, zo waren wij slaven van de zonde en van de duivel. Wij werden vrijgemaakt door het bloed van Jezus, ons Paaslam, om het geestelijke Beloofde Land binnen te gaan. In dat geval hield satan, die als de farao was, het volk natuurlijk gevangen. In het Nieuwe Testament vertegenwoordigt de draak, die in het Oude Testament Egypte vertegenwoordigde, satan zelf.

In Openbaring, bijvoorbeeld, identificeert Openbaring 12 de draak als satan en laat het zien hoe hij Gods volk de woestijn in achtervolgt, zoals de farao probeerde te doen. Er zijn daar heel wat verbanden tussen het Oude Testament en het Nieuwe, waarin het beeld van de uittocht naar voren wordt gebracht. Maar hier verwijst de draak naar Egypte.

28

Egypte als loon voor Nebukadnezar

In deze vier hoofdstukken staan zeven profetieën tegen Egypte, en op één na zijn ze allemaal gedateerd. Dat wil zeggen: hij vermeldt in welk jaar hij deze profetieën uitsprak. De eerste profetie staat in vers 1 tot en met 16, en hij geeft de datum in vers 1. De datum die hij geeft is januari van 587 voor Christus. Misschien wil je dat opschrijven, misschien ook niet, maar waarschijnlijk heb je er niets aan om dat te

weten. Hij geeft wel de datum, en dat is de datum. Het gaat over januari van 587 voor Christus. En de hoofdgedachte van deze profetie heeft te maken met het feit dat God het land Egypte zal oordelen vanwege de hoogmoed van de farao, die zichzelf onder de goden schaart. In Egypte hadden ze veel goden die ze aanbaden, en de farao was er een van. God gaat een oordeel over de farao en over Egypte brengen, omdat de farao zichzelf hoogmoedig verheft om onder de goden te zijn. Daar gaat de profetie in vers 1 tot en met 16 over.

De volgende profetie van de zeven staat in de verzen 17 tot en met 21, wat natuurlijk de rest van dit hoofdstuk is. Die werd uitgesproken op nieuwjaarsdag van 571 voor Christus. Je herinnert je dat ik zei dat Nebukadnezar Tyrus dertien jaar lang belegerde. In wezen zegt deze profetie dat hij aan het einde van die belegering Tyrus zal opgeven en naar het zuiden zal trekken, naar Egypte. En God zal hem Egypte geven. Vers 20 zegt:

Als zijn arbeidsloon heb Ik hem, omdat hij zwaar werk daartegen verricht heeft, het land Egypte gegeven, omdat zij het voor Mij gedaan hebben, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 29:20

Dat wil zeggen: Nebukadnezar, de koning van Babel, om wie deze specifieke godsspraak draait, deed Gods werk door Tyrus te straffen, maar hij hield er niets aan over. Dus zal God hem Egypte geven als troostprijs.

29

Het oordeel over Egypte en farao Hofra

Hoofdstuk 30 bevat de volgende profetie tegen Egypte, in de verzen 1 tot en met 19. Hoofdstuk 30, de verzen 1 tot en met 19. De hoofdgedachte van deze profetie is dat Nebukadnezar Gods oordeel zal brengen over de rijkdom en de goden van Egypte. De rijkdom van Egypte en de goden van Egypte zullen worden geoordeeld door toedoen van Nebukadnezar, de koning van Babel. Daar wordt hier over gesproken. In vers 13 van die profetie wordt een stad genoemd die Nof heet en die gestraft zal worden, en in

vers 14 een stad die No heet. Nof is Memphis, niet in Tennessee, maar Memphis in Egypte. Die stad bestaat nu niet meer en was vroeger een centrum van afgoderij in Egypte. De stad die in vers 14 No wordt genoemd, is Thebe, een andere Egyptische stad. Die is nu uiteengevallen in kleine dorpen, is door het oordeel getroffen en is nu klein en onbetekenend.

De volgende profetie tegen Egypte staat in de verzen 20 tot en met 26 van hoofdstuk 30, en die werd uitgesproken in april van 587 voor Christus. Je ziet dus dat ze niet noodzakelijk in de strikt chronologische volgorde staan waarin ze werden ontvangen. De eerste die we bekeken, was bijvoorbeeld in hetzelfde jaar, maar de tweede was verscheidene jaren later. Dan komen we weer bij dit jaar terug. Hij ziet deze. Dit is een profetie over farao Hofra, een van de farao's die een halfslachtige poging deed om Jeruzalem te helpen. Veel hielp het niet. Je herinnert je dat Jesaja en anderen tegen Jeruzalem zeiden dat ze niet op Egypte moesten vertrouwen, omdat ze niet veel hulp zouden bieden. Maar farao Hofra deed wel een kleine, halfslachtige poging om Jeruzalem te hulp te komen, uit winstbejag. Deze mislukte poging zou leiden tot een verdere nederlaag van Egypte tegen Babel. We zullen de afzonderlijke verzen niet lezen; het is niet zo nodig dat we die lezen.

30

Assyrië als waarschuwend voorbeeld voor Egypte

In hoofdstuk 31 vormt het hele hoofdstuk één profetie. Het tijdstip van deze profetie was opnieuw hetzelfde jaar, 587 voor Christus, ditmaal in juni. We zagen zojuist dat er een profetie in staat waarin wordt gezegd:

Zie, Assyrië was een ceder op de Libanon, met mooie takken, als een woud dat schaduw geeft en hoog van stam is; zijn kruin reikte tot in de wolken.

EZECHIËL 31:3

Het lijkt vreemd dat de Assyriër hier wordt genoemd in een reeks profetieën tegen Egypte. Ezechiël is niet van blikrichting veranderd. Hij spreekt nog steeds tegen Egypte. Dat kunnen we bijvoorbeeld aantonen door naar vers 2 te kijken:

Mensenkind, zeg tegen de farao, de koning van Egypte, en tegen zijn menigte: Met wie bent u te vergelijken in uw grootheid?

EZECHIËL 31:2

Dan wordt aan het einde van het hoofdstuk ook naar de farao verwezen. Aan het einde van vers 18:

Met wie bent u dus in luister en grootheid te vergelijken onder de bomen van Eden? U zult met de bomen van Eden in de onderste plaatsen van de aarde neergestort worden. Te midden van onbesnedenen zult u liggen, met hen die vielen door het zwaard. Dat is de farao en zijn hele menigte, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 31:18

Deze verwijzingen naar Egypte en de farao hebben sommigen tot de overtuiging gebracht dat er in vers 3, waar 'de Assyriër' staat, sprake is van tekstbederf. Dat er eigenlijk 'Egypte' zou moeten staan, omdat Egypte het werkelijke onderwerp van deze profetie is. De farao staat nog steeds centraal. Sommigen hebben dus voorgesteld om 'de Assyriër' anders weer te geven. De Jerusalem Bible en de Revised Version zetten er bijvoorbeeld het woord 'Egypte' voor in de plaats, omdat ze eenvoudigweg aannemen dat Ezechiël dat bedoelde.

Maar ik geloof dat de term 'de Assyriër' daar binnen de context kan blijven staan, want in vers 2 zegt hij tegen de farao, de koning van Egypte:

Wie is er zo groot als jij?

Vers 3 zou het antwoord op die vraag geven. Op wie lijkt de farao? Nou, de farao lijkt wel wat op de Assyriërs. De Assyriërs waren ooit groot, net als Egypte. Volgens mij is dat wat hier gebeurt. Ik zie dus geen enkele reden om het woord 'Assyriër' daar in vers

3 te veranderen, want de vraag wordt gesteld: op wie lijkt de farao? Nou, de farao lijkt op de Assyriër. Wat weten we over de Assyriër? De Assyriër was als een grote boom met grote, uitgespreide takken. Met andere woorden: een enorm, welvarend volk, een machtig volk. Maar vervolgens laat hij zien dat de boom werd omgehakt. Dus ook Egypte kan, als een grote boom met uitgespreide takken zoals Assyrië, verwachten dat het wordt omgehakt. Dat is in hoofdzaak hoe deze profetie verloopt.

In Daniël hoofdstuk 4, dat we later zullen bestuderen, had de koning van Babel een droom over een boom die werd omgehakt. Veel van de beelden uit deze profetie komen in die droom voor.

Alle vogels in de lucht nestelden in zijn takken. Alle dieren van het veld wierpen hun jongen onder zijn twijgen. In zijn schaduw woonden zij allen, vele volken.

EZECHIËL 31:6

Zo staat het hier in vers 6. Dat wordt ook gezegd over de boom in de droom van Nebukadnezar. Maar in de droom van Nebukadnezar in Daniël hoofdstuk 4 was Nebukadnezar zelf de boom. Je ziet dus hoe de koning van Babel als een boom werd beschouwd; van de koning van Assyrië werd hier gezegd dat hij als een boom was.

Je herinnert je misschien ook dat Jezus dezelfde beeldspraak gebruikte in Mattheüs 13, toen Hij over het Koninkrijk van God sprak. Hij zei in Mattheüs 13:

Het Koninkrijk van God is als een mosterdzaadje, het kleinste van alle zaden. Maar wanneer het geplant wordt en opgroeit, wordt het de grootste van de bomen. De vogels nestelen in zijn takken.

MATTHEÛS 13:31-32

Dat is hetzelfde wat gezegd wordt over de boom die Babylon was en de boom die de Assyriër was. Met andere woorden, net als andere grote volken zal het Koninkrijk van God uitgroeien tot een groot volk. Daarbij wordt het beeld gebruikt van een boom met wijd uitstaande takken en schepselen die daarin een toevlucht vinden.

31

Farao en de gevallen volken in het graf

Ik heb verder niets over dat hoofdstuk te zeggen. Laten we verdergaan naar hoofdstuk 32.

Het gebeurde in het twaalfde jaar, in de twaalfde maand, op de eerste van de maand, dat het woord van de HEERE tot mij kwam:

EZECHIËL 32:1

Dat zou maart van 585 voor Christus zijn, een paar jaar later dan de voorgaande profetieën. Het is voornamelijk een klaaglied over de farao. We hoeven het niet helemaal te lezen. Eigenlijk hoeven we er niets van te lezen. Het is gewoon een klaaglied zoals zoveel andere klaagliederen. Het loopt door tot en met vers 16 en beklagt hem vanwege zijn onvermijdelijke val.

Dan staat de laatste profetie tegen Egypte, de zevende, in vers 17 tot en met 32, de laatste helft van hoofdstuk 32. De hoofdgedachte hiervan is dat Egypte zich in het graf zal voegen bij andere volken die al gevallen zijn. Egypte en de andere volken worden als personen voorgesteld. Er wordt beschreven hoe hij zal afdalen in het graf, en al die andere volken die vóór hem gevallen zijn, zullen zeggen:

O, jij bent hier ook.

Het lijkt op wat Jesaja in Jesaja 14 tegen Lucifer en de koning van Babylon profeteert. Allen die vóór jou in het graf zijn afgedaald, zeggen:

Ben jij ook geworden als een van ons? Ben jij nu net zo zwak als de anderen?

JESAJA 14:10

Dat is de aard van die specifieke profetie.

Er is nog één ander punt waar ik iets over moet zeggen. We gaan 33 en 34 overslaan. We hebben 33 al behandeld, omdat het alleen gedeelten van andere hoofdstukken weer oppakt. Over 34 zullen we later spreken. We hoeven 35 niet te lezen, omdat het niets toevoegt aan wat we elders al gelezen hebben. Het is opnieuw een profetie tegen Edom, die in wezen de verwoesting ervan voorzegt. Al die bijzonderheden hebben we al eerder gelezen. We hoeven ze niet nog eens te behandelen.

32

De veertigjarige verwoesting van Egypte

Maar midden in onze profetieën over Egypte wil ik deze ene opmerking maken. Het is moeilijk om vast te stellen waarin een bepaalde uitspraak in Ezechiël 29, vers 12 tot en met 14, is vervuld. Ik vind dat ik hier iets over moet zeggen.

Ik zal van het land Egypte een woestenij maken te midden van verwoeste landen, en zijn steden zullen een woestenij zijn te midden van verwoeste steden, veertig jaar lang. Dan zal Ik de Egyptenaren verspreiden onder de heidenvolken en Ik zal hen over de landen verstrooien. Maar, zo zegt de Heere HEERE: Na verloop van veertig jaar zal Ik de Egyptenaren bijeenbrengen uit de volken waaronder zij verspreid zijn. Ik zal een omkeer brengen in de gevangenschap van de Egyptenaren en hen terugbrengen naar het land Pathros, naar het land van hun oorsprong. Daar zullen zij dan een onbeduidend koninkrijk zijn.

EZECHIËL 29:12-14

Het gaat verder in vers 15:

Het zal onbeduidender zijn dan de andere koninkrijken en het zal zich niet meer boven de heidenvolken verheffen. Ik zal hen namelijk zo klein maken dat zij niet over de heidenvolken kunnen heersen.

EZECHIËL 29:15

De reden dat ik dit punt ter sprake breng, zijn de veertig jaar die genoemd worden. Het is moeilijk vast te stellen waarin dit vervuld is, en verschillende uitleggers hebben er een poging toe gedaan. Ze hebben de veertig jaar in verband gebracht met verschillende perioden in de geschiedenis van Egypte waarin het oordeel onderging. Toch is dit niet letterlijk vervuld. Dat wil zeggen, dat het land van zijn inwoners werd ontdaan, zoals bijvoorbeeld Jeruzalem, toen de Babyloniërs hen voor zeventig jaar naar Babylon wegvoerden. Jeruzalem werd letterlijk ontvolkt.

De bewoordingen over Egypte lijken sterk op wat over Juda wordt geprofeteerd. Toch is het niet letterlijk vervuld. Het werd niet ontvolkt. De mensen van Egypte zijn nooit allemaal naar Babylon gedeporteerd. Maar ik ben er zeker van dat dit met velen van hen wel is gebeurd toen Babylon Egypte veroverde. Veel uitleggers weten geen raad met de veertig jaar, omdat ze niet weten over welke veertig jaar hier gesproken wordt. De bewoordingen van vers 12 tot en met 14 lijken sterk op eerdere gedeelten van Ezechiël waarin de verwoesting van Juda wordt geprofeteerd. Mogelijk probeert Ezechiël hier dus het oordeel over Egypte te vergelijken met het oordeel over Juda. Er wordt gesproken over de verwoesting ervan en over de steden die verwoest worden. Juda werd als heel volk letterlijk voor zeventig jaar weggevoerd. Egypte onderging niet zo'n verwoestend oordeel, hoewel het door Babylon werd verslagen. Sommigen van hen gingen natuurlijk wel in gevangenschap. Wanneer er dus wordt gesproken over het wegvoeren van de inwoners enzovoort, zou dat kunnen slaan op een aanzienlijk deel van de inwoners in plaats van letterlijk op iedereen.

33

Veertig jaar als mogelijk symbolisch oordeel

Maar nogmaals, die 40 jaar zijn niet gemakkelijk in verband te brengen met een bekende periode van 40 jaar. Het is mogelijk dat het een symbolisch getal is, aangezien Ezechiël veel met symbolen doet. En 40 is in de Schrift een getal van oordeel. Bij de zondvloed regende het 40 dagen en 40 nachten. Toen de Joden in opstand kwamen tegen Gods gebod om het Beloofde Land binnen te gaan, gaf Hij hun 40 jaar waarin ze door de woestijn moesten zwerven. Jezus legde Zichzelf ontberingen op door 40 dagen en 40 nachten te vasten. Toen Hij vastte, was dat een soort zelfdiscipline, een oordeel dat Hij aan het begin van Zijn bediening over Zichzelf bracht. Maar waar het hier om gaat, is dat het getal 40 vaak een getal van oordeel is.

Verder kun je erop wijzen dat de Joden ongeveer 400 jaar in Egypte zelf gevangen hadden gezeten. En misschien wordt hiermee gezegd dat die 40 overeenkomen met die 400, alleen is het een stuk korter. Egypte zal een bestraffing ondergaan die enigszins lijkt op wat zij de Joden hebben aangedaan, maar het zal een kortere periode zijn. Toch ziet Ezechiël een verband, in elk geval in de gedachte dat Egypte een oordeel ondergaat zoals zij de Joden een bestraffing hadden opgelegd. Er was namelijk een periode van 40 jaar, die zou kunnen overeenkomen met een deel van die 400 jaar.

Maar dit is een moeilijke passage. Ik beweer niet dat ik op dit punt duidelijke antwoorden heb, en niemand anders lijkt die te hebben. Laat ik ook dit nog zeggen: misschien weten we op een dag meer over de geschiedenis van Egypte. Misschien vinden archeologen op een dag iets waaruit blijkt dat er een periode is geweest die ons tot dan toe onbekend was, waarin het merendeel van de Egyptenaren inderdaad is weggevoerd, veertig jaar in gevangenschap heeft gezeten en daarna is teruggekeerd. We weten niet alles wat er te weten valt. Maar ik zeg dat we op dit moment niet weten wat de daadwerkelijke vervulling hiervan was. Als er een letterlijke periode van 40 jaar wordt bedoeld, weten we niet welke 40 jaar er worden bedoeld. Er zijn verschillende oordelen over Egypte gekomen. Sommige daarvan duurden, zoals sommige uitleggers hebben opgemerkt, ongeveer 40 jaar. Misschien waren dat de oordelen waarop werd gedoeld, maar het verliep niet precies zoals het hier wordt beschreven.

Maar één interessant punt is dat de laatste profetie over Egypte in dit gedeelte zegt dat Egypte een onaanzienlijk koninkrijk zou zijn. Zo ongeveer het onaanzienlijkste, het laagste of het minst invloedrijke koninkrijk, en dat het nooit meer van betekenis zal zijn. Dat is zeker gebeurd, en daarvoor had Ezechiël profetisch inzicht nodig. Dat betekent dat als hij dat kon zien, we ook geen reden hebben om eraan te twijfelen dat hij nauwkeurig zag wat hij eerder beschrijft, wat dat ook mag zijn.

Maar Egypte was ooit een van de heersende koninkrijken van de wereld. Zelfs in de dagen van Ezechiël en Jesaja was Egypte zo ongeveer het enige koninkrijk dat met Assyrië te vergelijken was. De Joden konden naar Egypte gaan om hulp tegen Assyrië te zoeken, omdat Egypte een machtige natie was. Maar zoals je weet, is Egypte in de recente geschiedenis, de afgelopen paar duizend jaar, geen machtige natie geweest. Ze behoren niet meer tot de toonaangevende naties van de wereld. Ze zijn altijd zo ongeveer van de tweede of derde rang geweest.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Ezechiël 3:18
- Ezechiël 18:20
- Ezechiël 25:1-3
- Ezechiël 25:4-7
- Ezechiël 25:8-11
- Genesis 21:12
- Ezechiël 25:12-13
- Ezechiël 25:14
- Ezechiël 25:15-16
- Ezechiël 25:17
- Ezechiël 26:2
- Ezechiël 26:3
- Ezechiël 26:4-8
- Ezechiël 26:12-14
- Ezechiël 26:7

- Ezechiël 26:8
- Ezechiël 29:19-20
- Ezechiël 26:3-8
- Ezechiël 26:12
- Ezechiël 26:14
- Ezechiël 27:3
- Ezechiël 28:1-3
- Ezechiël 27:4
- Ezechiël 28:4
- Ezechiël 28:6
- Ezechiël 28:7
- Ezechiël 28:11-19
- Ezechiël 28:14-16
- Ezechiël 28:11-13
- Genesis 1:1
- Genesis 1:2
- Ezechiël 31:3
- Ezechiël 31:8-9
- Jesaja 51:3
- Jeremia 31:12
- Mattheüs 5:48
- 1 Korinthe 13:9
- Lukas 6:36
- Lukas 6:32-36
- Ezechiël 28:4-5
- Ezechiël 27:3-6
- Ezechiël 28:12
- Ezechiël 28:16
- Ezechiël 28:18
- Ezechiël 28:12-19
- Ezechiël 28:2
- Jesaja 14:13
- Ezechiël 32:2
- Psalm 74:12-15

- Ezechiël 29:20
- Ezechiël 31:2
- Ezechiël 31:18
- Ezechiël 31:6
- Mattheüs 13:31-32
- Ezechiël 32:1
- Jesaja 14:10
- Ezechiël 29:12-14
- Ezechiël 29:15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.